

**RAPORTUL
PRIVIND REALIZAREA PE PARCURSUL ANULUI 2017
A PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNI PENTRU IMPLEMENTAREA
ACORDULUI DE ASOCIERE RM-UE 2017-2019**

La finele anului 2016 prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016 a fost aprobat Planul Național de Acțiuni pentru Implementarea Acordului de Asociere pentru anii 2017-2019, elaborat în vederea asigurării implementării cuprinzătoare a Acordului de Asociere RM-UE.

Raportul privind realizarea Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE (PNAAA) în anul 2017 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern și include principalele evoluții și respectiv restanțele în îndeplinirea acțiunilor planificate pentru anul 2017.

Informația detaliată privind realizarea fiecărei măsuri poate fi accesată pe platforma online de raportare PlanPro.

*Evaluarea cantitativă a nivelului de realizare a PNAAA pentru perioada de raportare indică implementarea acestuia în proporție de **66%**. Metodologia aplicată pornește de la faptul că sunt contabilizate doar acțiuni realizate și nerealizate din ansamblul măsurilor planificate pentru 2017 inclusiv cu caracter continuu (care au un indicator de performanță sau au atestat o evoluție în perioada de referință). Astfel, din totalul de 587 acțiuni inclusiv cu caracter continuu au fost realizate 388 și nerealizate 199 (o acțiune este considerată realizată doar în cazul publicării actului normativ în Monitorul Oficial).*

CUPRINS

TITLUL II. DIALOG POLITIC ȘI REFORME, COOPERAREA ÎN DOMENIUL POLITICII EXTERNE ȘI DE SECURITATE	3
TITLUL III: JUSTIȚIE, LIBERTATE ȘI SECURITATE	9
TITLUL IV: COOPERARE ECONOMICĂ ȘI ALTE TIPURI DE COOPERARE SECTORIALĂ	15
TITLUL V COMERȚ ȘI ASPECTE LEGATE DE COMERȚ (DCFTA)	42
TITLUL VI: ASISTENȚĂ FINANCIARĂ ȘI DISPOZIȚII ANTIFRAUDĂ ȘI DE CONTROL	56

TITLUL II. DIALOG POLITIC ȘI REFORME, COOPERAREA ÎN DOMENIUL POLITICII EXTERNE ȘI DE SECURITATE

Total acțiuni pentru 2017: 89 (dintre care 39 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni realizate: 67 (dintre care 39 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni nerealizate: 22

Nivelul de realizare a acțiunilor: 75,28%

Pe parcursul anului autoritățile au fost angajate într-un dialog intens și deschis cu UE, care a fost structurat de prioritățile agendei europene de reforme, valorificarea oportunităților Acordului de Asociere (AA) și ale Parteneriatului Estic în vederea realizării asocierii politice și integrării economice treptate în piața UE.

În perioada de referință au fost organizate vizita la Bruxelles a Președintelui țării (6-7 februarie) și 3 vizite la Bruxelles a Prim-ministrului Republicii Moldova, inclusiv cu ocazia participării la Consiliul de Asociere și la Summit-ul Parteneriatului Estic. Vizitele au oferit ocazia purtării discuțiilor cu reprezentanți de nivel înalt ai Comisiei Europene (Președinte J.C.Junker, ÎR/VP F. Mogherini, Com. J. Hahn, Com. C. Malmström, Com. V. Andriukaitis, Com. P.Moscovici, Com. C. Crețu), Consiliului European (Președintele D. Tusk), Parlamentului European (Președintele PE A.Tajani). De asemenea, RM a fost vizitată, de directorul executiv pentru Europa și Asia Centrală din cadrul SEAE - Thomas Mayr-Harting, șeful Direcției Parteneriat Estic, cooperare bilaterală Dirk Schuebel și șeful Directoratului General Vecinătate din cadrul Comisiei Europene - Christian Danielsson; delegația Parlamentului European (22 mai); Comisarii V. Andriukaitis (6 iulie), J. Hahn (10 iulie) și C. Malmström (6 noiembrie).

La 31 martie curent, la Bruxelles, s-a desfășurat cea de-a III-a reuniune a Consiliului de Asociere RM-UE, în cadrul căreia au fost discutate rezultatele obținute de RM în implementarea prevederilor AA, precum și au fost identificate acțiunile prioritare menite să sporească avantajele implementării Acordului. Cu ocazia reuniunii RM a prezentat Raportul de sinteză a implementării Agendei de Asociere pentru perioada 2014-2016.

Prioritățile dialogului RM-UE, au fost abordate și în cadrul celei de-a XI-a reuniuni a Grupului pentru Acțiunea Europeană a RM „Prietenii Moldovei” la nivelul miniștrilor de externe ai statelor membre UE (3 aprilie), în cadrul căreia au fost reliefate și domeniile în care este necesară întreprinderea eforturilor susținute în vederea asigurării preluării și respectării normelor și standardelor UE.

Dintre cele 89 acțiuni (dintre care 39 sunt cu caracter continuu) din cadrul PNA AA planificate pentru a fi realizate pe parcursul anului 2017, au fost înregistrate 22 restanțe – *art.3 măsurile de implementare L1,L2; art.4 măsurile de implementare SL1, SL2, I4, I9, L3, L5, L6, SL5, SL8, L7, I17, SL1, SL14; art.7 măsurile de implementare L1, L2, L4; art.9 măsurile de implementare SL1, SL2, SL3, I3.*

Pe dimensiunea **drepturilor omului**, în contextul consolidării capacităților instituționale de protecție a drepturilor omului, a fost completat Titlul II din Constituția Republicii Moldova cu dispoziții privind Avocatul Poporului prin adoptarea Legii nr. 70 din 13.04.2017, precum și a fost adoptată Legea nr. 224 din 02.11.2017 care aduce modificări sistemului de salarizare a Avocatului Poporului și a personalului încadrat în oficiu. De asemenea, prin Hotărârea Guvernului nr. 1048 din 14.09.2016 cu privire la transmiterea unui imobil, Oficiului

Avocatului Poporului i-a fost transmis în gestiune clădirea amplasată în mun. Chișinău, str. Sfatul Țării, nr. 16.

Pe parcursul anului 2017 a fost asigurat cu sediul necesar funcționării și Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității. Totodată, în vederea consolidării cadrului normativ ce reglementează activitatea și competențele Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, a fost elaborat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și transmis spre avizare instituțiilor interesate la 22.11.2017.

Pentru asigurarea funcționării Mecanismului național de prevenire a torturii (MNPT) în conformitate cu prevederile art.18 alin.(3) din Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în bugetul Oficiului Avocatului Poporului a fost inclusă ca activitate separată finanțarea MNPT, volumul alocațiilor preconizate fiind de 254,4 mii lei din care au fost executate 202,9 mii lei.

Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului 2017-2021 a fost aprobat prin HG nr. 1018 din 28.11.2017. Anterior aprobării PNADO III, care constituie noul document de politici în domeniul drepturilor omului, a fost discutat în cadrul mai multor sesiuni de consultări publice. Planul a fost examinat la 12.12.2017 în cadrul Comisiei parlamentului pentru drepturile omului și urmează a fi adoptat prin hotărâre de Parlament.

Deși proiectul Hotărârii de Guvern privind crearea unui Consiliu național și a unui Secretariat permanent în vederea elaborării și evaluării documentelor de politici, raportării și monitorizării implementării recomandărilor internaționale în domeniul drepturilor omului a fost remis spre avizare autorităților interesate și reprezentanților societății civile la începutul lunii decembrie 2017 nu s-a reușit adoptarea acesteia.

Prin Legea nr. 163 din 20 iulie 2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (intrată în vigoare la 20 decembrie 2017) s-au operat modificări la Codul penal, Codul de procedură penală, Codul de executare, Codul contravențional în sensul umanizării politicii penale.

Proiectul de lege elaborat de Ministerul Justiției în sensul incriminării tuturor faptelor ilegale motivate de prejudecată, dispreț sau ură a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 814 din 30.06.2016 și examinat în primă lectură în Parlament (la 08.12.2016). Acesta urmează a fi supus discuțiilor în cea de-a doua lectură, fiind comasat cu un alt proiect (nr. 277 din 20.06.2016) promovată de Ministerul Afacerilor Interne.

De asemenea, urmare adoptării Opiniei a IV-a a Comitetului Consultativ al CoE privind Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale documentul a fost consultat cu autoritățile publice și reprezentanții societății civile, iar comentariile au fost incluse în poziția consolidată a RM pe marginea concluziilor formulate în opinia a IV-a asupra Moldovei și remise Comitetului Consultativ la sfârșitul lunii ianuarie 2017.

În vederea conjugării eforturilor autorităților publice și a societății civile pentru punerea în aplicare a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027, a fost adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 1019 din 29 noiembrie 2017 Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei pentru perioada 2017-2020. Structura acestuia reflectă conceptul general al strategiei, fiind plasat accentul pe cercetarea situației relațiilor

interetnice din Republica Moldova, dezvoltarea competenței și creșterea gradului de informare a organizațiilor non-guvernamentale, jurnaliștilor, funcționarilor publici și altor grupuri sociale, prin organizarea de ateliere de lucru, seminare și consultări în domeniu.

În luna februarie 2017 a fost elaborat Raportul anual de evaluare a implementării Planului de acțiuni privind susținerea populației de etnie romă din RM pentru anii 2016-2020. Cu prilejul Zilei internaționale a Romilor au fost organizate o serie de acțiuni de promovare a valorilor culturale și limba romani. Totodată, în bugetul anului 2018 au fost incluși 2 mln 200 mii lei cu destinație specială pentru angajarea și salarizarea a 48 mediatori comunitari în 44 de localități. În decembrie 2017 la Chișinău a avut loc primul Forum al mediatorilor comunitari.

În contextul punerii în aplicare a Planului de dezvoltare profesională a funcționarilor publici/consilierilor de probațiune aprobat la 1 martie 2017, care prevede inclusiv instruirea consilierilor de probațiune în elaborarea referatelor pre-sentințiale și probațiune juvenilă, au fost instruiți 104 consilieri de probațiune, la tematicile respective, și desfășurate 6 cursuri de instruire conform ordinelor menționate.

În contextul combaterii abuzului în aplicarea forței fizice și a mijloacelor speciale de către angajații autorităților abilitate cu dreptul de aplicare a forței fizice în exercițiul funcției, a fost elaborat Ghidul inter-departamental specializat, cu instrucțiuni clare, concrete și detaliate în acest sens. Pe parcursul anului 2017, procurorii specializați în domeniul combaterii torturii au desfășurat mai multe seminare, instruirii pentru funcționarii de stat abilitați cu dreptul de aplicare a forței fizice în contextul activității, precum și pentru angajații a căror activitate are tangență cu documentarea cazurilor (alegațiilor) de rele tratamente în custodia statului.

Pe parcursul anului 2017, au fost înregistrate în jur de 639 de plângeri despre pretinse acte de tortură și rele tratamente.

Întru modernizarea sistemului penitenciar prin îmbunătățirea condițiilor de detenție, pe parcursul anului de raportare, au continuat lucrările de reconstrucție a penitenciarelor nr.3-Leova, nr.5-Cahul, nr.10-Goian, nr.17-Rezina și lucrările de construcție a Casei de arest din or. Bălți. Totodată, la 01.02.2017 a aprobată schița de proiect a noului penitenciar din mun. Chișinău.

În 2017, INJ a organizat două ateliere de lucru privind standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant la care au fost instruiți 19 procurori și 20 judecătorilor în domeniul prevenirii torturii și relelor tratamente. De asemenea, au fost realizate șase activități de formare pentru judecători și procurori privind prevederile legale internaționale și naționale referitoare la violența în bază de gen, fiind instruiți 75 judecători și 62 procurori; 9 activități de formare în domeniul activității speciale de investigație, fiind instruite în total 235 persoane, dintre care 89 judecători și 146 procurori; zece activități de formare axate pe urmărirea și examinarea cauzelor de violență și abuz asupra copiilor, fiind instruiți 108 judecători, 109 procurori; instruite 222 persoane (133 judecători, 73 procurori, 11 formatori, 5 consultanți ai Cancelariei de Stat) în domeniul proprietății intelectuale; două activități de formare în domeniul procedurilor de recuperare a bunurilor infracționale etc.

În contextul *reformei sistemului judiciar*, pentru asigurarea bunei funcționări a sistemului instanțelor judecătorești a fost adoptată Hotărârea Parlamentului nr. 21 din 03 martie 2017 pentru aprobarea Planului de construire a clădirilor noi și/sau de renovare a clădirilor existente. Începând cu luna aprilie 2017 toate instanțele judecătorești reorganizate utilizează

versiunea îmbunătățită a Programului integrat de gestionare a dosarelor, reconfigurată potrivit Legii nr. 76 din 21 aprilie 2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești.

Proiectul de lege cu privire la organizațiile necomerciale a fost elaborat de Grupul de lucru, constituit din reprezentanții Ministerului Justiției și organizațiilor necomerciale. Prevederile proiectului au fost sincronizate cu textul proiectului Legii pentru modificarea și completarea Codului civil, fiind solicitată expertiza ONG-urilor interesate în scopul îmbunătățirii acestuia. Luând în considerație că varianta definitivată nu a fost susținută de actorii societății civile, grupul de lucru a fost dizolvat, dar activitatea acestuia va fi reluată pe parcursul anului 2018, în calitate de prioritate a Ministerului Justiției.

Odată cu aprobarea legii cu privire la Guvern (nr. 136 din 07.07.2017), a fost lansată reforma administrației publice centrale, ceea ce a presupus modificarea/aprobarea pe parcursul semestrului II 2017 a actelor normative privind optimizarea numărului și funcțiilor autorităților administrative și instituțiilor publice. În procesul de modificare și completare a unor acte legislative în corespundere cu prevederile noii legi cu privire la Guvern, au fost luate în considerație principiile administrației publice ale SIGMA și Cadrului Comun de Evaluare al Institutului European pentru Administrare Publică.

Totodată, la 31 mai au fost aprobate de către Guvern Strategia de ordine și securitate publică și planul de acțiuni de implementare a acesteia, precum și Strategia de reformare a Trupelor de Carabinieri pentru anii 2017-2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia. De asemenea, la 23 martie și, respectiv, la 4 mai au fost aprobate prin ordinile MAI Regulamentul privind interoperabilitatea componentelor managementului operațional și Regulamentul cu privire la formarea profesională continuă a funcționarilor publici cu statut special din cadrul MAI.

Proiectul Legii cu privire la carabinieri, documentul nu a fost adoptat în termen și urmează a fi transmis pentru consultări publice și aprobare în anul 2018.

Pe parcursul anului, după asigurarea independenței ca persoană juridică a Consiliului Superior al Procurorilor, a fost elaborat proiectul primului buget al acestuia, aprobat prin Legea bugetului de stat pentru anul 2018 nr. 289 din 15.12.2017.

În contextul implementării prevederilor Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020 adoptată la 30.03.2017, au fost constituite grupuri de monitorizare. În scopul eficientizării procesului de raportare și monitorizare a planurilor de acțiuni anticorupție la nivel local, cu suportul proiectului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei "Combaterea corupției prin aplicarea legii și prevenire" (CLEP) a fost elaborată Metodologia de raportare și monitorizare a planului de acțiune anticorupție la nivel local.

La 23 august 2017 a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr.676 privind aprobarea mecanismului de elaborare și coordonare a planurilor sectoriale și locale de acțiuni anticorupție pentru anii 2018-2020, care cuprinde Structura tip a planului anticorupție sectorial și local pentru anii 2018-2020, precum și Structura tip a Raportului trimestrial privind implementarea Planului anticorupție sectorial și local pentru anii 2018-2020.

Întru consolidarea capacităților Procuraturii de a combate cazurile de corupție la nivel înalt, au fost întreprinse un șir de acțiuni pentru fortificarea capacităților instituției în general, cât și a Procuraturii Anticorupție în particular, inclusiv prin aprobarea

Regulamentului Procuraturii Anticorupție, detașarea ofițerilor de urmărire penală la Procuratura Anticorupție; creșterea personalului care asistă procurorii anticorupție etc.

În domeniul *Politicii de Securitate și Apărare Comună* a UE, pe parcursul perioadei de referință, în conformitate cu prevederile Legii privind participarea Republicii Moldova în misiunile și operațiunile internaționale, expertul RM în domeniul dreptului umanitar internațional și-a continuat activitatea în cadrul Misiunii UE de instruire militară și consiliere pentru forțele de apărare și de securitate din Mali, pe care a încheiat-o la 14 aprilie 2017. Totodată, a fost lansată procedura de identificare a potențialilor candidați pentru cel de-al patrulea mandat al Misiunii UE din Mali (EUTM Mali).

De asemenea, reprezentanții instituțiilor naționale în domeniu au participat la reuniunile Panelului Parteneriatului Estic privind cooperarea în domeniul PSAC, dar și la un șir de evenimente de instruire și formare în domeniul PSAC. În aprilie, la Chișinău a fost organizat un curs de reflecție în domeniul PSAC, iar pe marginea acestuia absolvenții cursurilor de instruire în domeniul PSAC s-au întrunit în cadrul unui seminar, la care au participat peste 60 de reprezentanți ai autorităților naționale din domeniul securității și apărării.

În vederea implementării prevederilor Acordului de Asociere pe parcursul perioadei de raportare a continuat cooperarea cu UE și promovarea convergenței treptate în domeniul politicii externe și de securitate. În acest sens, RM s-a aliniat la 26 decizii PESC și la 15 declarații ale UE în domeniul afacerilor externe și politicii de securitate. Conform art. 20 al legii privind măsurile restrictive internaționale pe site-ul MAEIE a fost publicată lista actualizată a măsurilor restrictive internaționale la care RM s-a aliniat. Totodată, au fost coordonate 58 de declarații UE de pe agenda OSCE în cadrul Consiliului Permanent și Forumului pentru cooperare în domeniul securității.

Totodată, la 30 martie 2017 a fost semnat Acordul RM-UE cu privire la procedurile de securitate pentru schimbul de informații clasificate și ratificat de Parlamentul RM la 2 noiembrie 2017. Concomitent au fost inițiate negocierile aranjamentelor de implementare a acestuia.

Din pachetul de legi promovat de SIS pe aceeași dimensiune, a fost adoptată legea privind *Concepția securității informaționale a Republicii Moldova* (21.12.2017), rămânând restante alte trei legi înregistrate în Parlament în octombrie 2015 - *privind Serviciul Național de Informații al Republicii Moldova; cu privire la activitatea contrainformativă și activitatea informativă externă*; precum și cea *privind statutul ofițerului de informații și securitate*. În contextul diferențelor de viziuni la nivel instituțional legile respective nu vor mai fi promovate, devenind nule potrivit prevederilor articolului 47 alin. (14) din Regulamentul Parlamentului.

În vederea continuării cooperării cu partenerii în domeniul controlului exportului de arme, tehnologii și echipamente militare în perioada 28-29 iunie, la Chișinău a fost organizat seminarul regional privind Controlul exportului de arme, în cooperare cu Serviciul European de Acțiune Externă și Oficiul Federal German pentru Economie și Controlul Exporturilor (BAFA). De asemenea, în cadrul conferinței de evaluare finală a activităților organizate în cadrul proiectului COARM III, care a avut loc în perioada 6-7 noiembrie la Bruxelles, au fost discutate rezultatele celor 2 ani de implementare a proiectului, precum și prezentate prioritățile noului proiect COARM IV care va continua promovarea obiectivelor cu elemente de adaptare la specificul și necesitățile din regiune.

În perioada de referință, au fost întreprinse o serie de acțiuni pentru coordonarea poziției naționale pe marginea Termenilor de referință (TR) ai Proiectului regional privind managementul deșeurilor chimice, biologice, radiologice și nucleare, propus spre finanțare de UE, inclusiv completate 4 chestionare privind prioritățile la nivel național. De asemenea, reprezentanții autorităților RM au participat la 2 reuniuni anuale ale coordonatorilor naționali pentru problematica CBRN, organizate la 1) Skopje, 14 februarie 2017, reuniune regională a secretariatului Europei de est și sud-est, 2) la Bruxelles, 16-18 mai 2017, reuniunea anuală generală a 8 Centre de excelență UE pentru CBRN, cumulată cu reuniunea regională a punctelor naționale de legătură din țările EESE.

A fost creat Grupul de lucru interministerial pentru elaborarea Strategiei naționale în domeniul neproliferării armelor de distrugere în masă (ADM) și de atenuare a riscurilor chimice, biologice, radiologice și nucleare (CBRN), precum și a Planului de acțiuni de implementarea Strategiei pentru anii 2018-2025. Proiectele Strategiei naționale ADM/CBRN și a Planului aferent de acțiuni pentru implementarea Strategiei au fost definitivate și transmise Guvernului Republicii Moldova cu titlu de informare la 27 decembrie 2017, deși termenul de adoptare inițial a fost 2017.

Mai mulți experți naționali au participat la instruirile Centrului de Excelență pentru CBRN al UE, precum și la cele organizate de RACVIAC pe dimensiunea CBRN și pe linia neproliferării ADM. De asemenea, 4 experți naționali au participat la Exercițiul *Olympus Reloaded* pe tematica traficului ilicit cu materiale nucleare/radioactive în octombrie, la București.

În domeniul **combaterii terorismului**, a fost adoptată Legea cu privire la prevenirea și combaterea terorismului (nr.120 din 21.06.2017). În vederea implementării prevederilor Protocolului adițional la Convenția Consiliului Europei privind prevenirea terorismului, a fost elaborat proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (Codul penal, Codul de procedură penală) nr. 366 din 13.09.2016, adoptat de Parlament la data de 23.06.2017.

După o pauză de aproape 1 an și jumătate **în formatul de negocieri "5+2"**, grație eforturilor depuse de autoritățile moldovenești, relansării dialogului și impulsivării procesului la nivel de lideri, dar și a implicării reprezentanților mediatorilor și observatorilor, în perioada 27-28 noiembrie 2017, în or. Viena (Austria) s-a desfășurat o nouă reuniune oficială a Conferinței permanente pe probleme politice în procesul de reglementare transnistreană, rezultatele căreia au fost formalizate într-un Protocol (așa-numitul Protocol de la Viena). Totodată, pe parcursul perioadei de referință au avut loc 9 întâlniri ale reprezentanților politici în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană din partea Chișinăului și Tiraspolului și 32 ședințe ale grupurilor de lucru sectoriale pentru consolidarea măsurilor de încredere între ambele maluri ale Nistrului.

Pe parcursul anului 2017 au fost semnate și adoptate 7 documente și anume Decizia protocolară privind deschiderea podului de peste râul Nistru din preajma localităților Gura Bâcului și Bâcioc" (03 noiembrie); cele 4 decizii din 25 noiembrie - cu privire la asigurarea funcționării școlilor moldovenești cu predare în grafia latină; aplicarea apostilei pe actele de studii emise în regiunea transnistreană; utilizarea terenurilor agricole, amplasate în raionul Dubăsari, după traseul Tiraspol-Camenca; cu privire la măsurile de organizare a interacțiunii în domeniul telecomunicațiilor; Protocolul ședinței formatului de negocieri "5+2" din 28 noiembrie și Protocolul adițional la Decizia protocolară "Cu privire la principiile reluării

plenare a circulației trenurilor marfare prin regiunea transnistreană” din 30 martie 2012, prin care a fost prelungit termenul de acțiune al acestuia până la 31 decembrie 2018 (semnat la 29 decembrie 2017).

În perioada de referință, au avut loc 2 reuniuni (3.04 și 27.06) ale Consiliului Consultativ al **Misiunii UE de asistență la frontieră în RM și Ucraina (EUBAM)**, în cadrul cărora au fost abordate subiectele - extinderea mandatului EUBAM (care se încheia la 30 noiembrie 2017) pentru o nouă fază de 3 ani și necesitatea păstrării, în cadrul noului mandat al EUBAM a instrumentelor de asistență la frontieră pe întreaga porțiune a frontierei RM-Ucraina, cu accent deosebit pe segmentul transnistrean. Noul mandat al EUBAM a început la 1 decembrie 2017 și este valabil pe un termen de 36 de luni (până la 30 noiembrie 2020). Cele trei obiective principale pe care se bazează noul mandat sunt problema transnistreană, managementul integrat al frontierei pe întreaga porțiune a frontierei moldo-ucrainene și combaterea criminalității transfrontaliere, de asemenea pe toată porțiunea frontierei moldo-ucrainene.

În octombrie a avut loc ședința a Comisiei mixte de demarcare avînd drept scop revitalizarea a procesului de demarcare a frontierei de stat moldo-ucrainene, cu examinarea și aprobarea Planului de demarcare a frontierei de stat pentru anul 2018.

Întru îmbunătățirea managementului integrat al frontierei prin intermediul controlului în comun la frontieră și al schimbului de informații referitor la frontiera moldo – ucraineană, au fost definitivitate și aprobate actele organizatorico-tehnice pentru demararea primei etape a controlului în comun, etapizat, în punctul de trecere internațional „Pervomaisc – Cuciurgan” - inaugurat oficial la 17 iulie 2017. Urmare semnării la 06.10.2017 a Acordului între Guvernul RM și cel al Ucrainei privind controlul în comun al persoanelor, mijloacelor de transport și mărfurilor în punctele comune de trecere a frontierei de stat moldo-ucrainene, la 19 decembrie a fost lansat și controlul comun moldo-ucrainean în punctul de trecere a frontierei „Palanca-Maiaki-Udobnoe”. Totodată, în aceeași zi a fost lansată și patrularea comună a sectorului central (transnistrean) a frontierei de stat moldo-ucrainene.

TITLUL III: JUSTIȚIE, LIBERTATE ȘI SECURITATE

Total acțiuni: 73 (inclusiv 30 cu caracter anual)

Numărul de acțiuni realizate: 57

Numărul de acțiuni nerealizate: 16

Nivelul de implementare: 78,08%

În domeniul asigurării **Supremației Legii**, printre principalele acțiuni întreprinse menționăm:

1) modificările la Constituția RM privind sistemul judecătoresc - Procedura de promovare a proiectului de lege cu privire la modificarea Constituției a fost reinițiată urmare a declarării nule potrivit art. 143 alin.(2) a Legii Fundamentale, deoarece a expirat termenul adoptării de către Parlament. Proiectul a fost aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 951 din 07.11.2017 și remis Curții Constituționale pentru aviz la 15.11.2017. Curtea Constituțională s-a expus prin avizul la 23.11.2017, proiectul fiind expediat pentru expertizare către Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) la 27.12.2017.

2) modificările și completările la cadrul legal pentru consolidarea capacităților funcționale ale Consiliului Superior al Magistraturii și Inspecției Judiciare și aducerea în concordanță cu recomandările Comisiei de la Veneția a legislației referitoare la răspunderea disciplinară a

judecătorilor - Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat și remis la avizare la 29.08.2017, aflându-se la etapa definitivării în baza avizelor recepționate pentru a fi remis CNA în scopul efectuării expertizei anticorupție.

3) modificările și completările la Codul de procedură civilă pentru diminuarea duratei proceselor de judecată prin simplificarea procedurilor - Proiectul de lege a fost adoptat în I lectură la 07.12.17.

Menționăm, că au fost elaborați Indicatorii de performanță în domeniul justiției pentru țările PaE în cadrul Grupului de lucru privind statul de drept (4 – 5 octombrie 2017, Bruxelles).

În ceea ce privește *protecția datelor cu caracter personal*, Republica Moldova a obținut statutul de observator în cadrul Grupului de lucru al articolului 29 al UE (GL, art.29), decizie anunțată în cadrul ședinței din 3-4 octombrie 2017 a GL art.29. Începând cu anul 2018, GL art.29 se va transforma în Comitetul European pentru protecția datelor, care va avea considerabil mai multe prerogative și împuterniciri la nivel european. De asemenea, a fost inițiat proiectul de asistență externă de tip Twinning al Uniunii Europene “*Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter al Republicii Moldova (CNPDCP)*”, care va contribui în decursul perioadei 2017-2019 la armonizarea legislativă în domeniu, consolidarea instituțională a CNPDCP și la sensibilizarea populației la principiile protecției datelor cu caracter personal.

Pe parcursul anului RM a participat la diferite reuniuni naționale și internaționale, reuniuni tematice (reuniunile panelurilor Parteneriatului Estic privind migrația și azilul), în care au fost prezentate realizările și efectul pozitiv al cooperării RM cu UE în domeniul migrației și mobilității, migrației legale și consolidării relațiilor cu diaspora, prevenirii și combaterii migrației iregulare, facilitării mobilității circulare și integrarea migrației în politicile de dezvoltare ale țării. Cooperarea în cadrul Inițiativei de proiect în cadrul Procesului de la Praga a fost extinsă pentru 2021.

În domeniul migrației și dezvoltării a fost consolidat cadrul normativ și operaționalizate centrele de integrare pentru străini; în particular au fost realizate acțiunile din AA privind:

- documentarea străinilor și condițiile de recepție a solicitanților de azil (HG nr. 451 din 19.06.2017).
- Gestionarea eficientă a Centrului de cazare (mărirea statului de personal).
- Implementarea Curriculei europene de azil.
- Operaționalizarea centrelor de integrare pentru străini (HG nr. 553 din 12.07.2017 cu privire la instituirea centrelor de integrare pentru străini).
- Elaborarea instrumentelor de evaluare și coordonare a acțiunilor autorităților statului în cazul situațiilor de aflux sporit de migrați (HG 1146 din 20.12.2017).

A continuat implementarea coerentă și progresivă a **Parteneriatului de Mobilitate RM – UE**. Coordonarea implementării a fost asigurată prin intermediul Reuniunii la Nivel Înalt (15 decembrie, Bruxelles) și a Reuniunii Platformei locale (22 iunie, Chișinău). De asemenea, au fost publicate edițiile 15 și 16 ale buletinului informațional, care a fost distribuit la diferite evenimente internaționale pe tema migrației și mobilității.

În cadrul celei de-a 10-a reuniuni la Nivel Înalt privind Parteneriatul de Mobilitate Republica Moldova-Uniunea Europeană, desfășurate la 15 decembrie 2017 au fost trecute în revistă ultimele realizări, priorități de cooperare și proiecte de viitor. Reprezentanții Comisiei

Europene și ai SMUE au apreciat efortul comun în realizarea Parteneriatului, valoarea experienței acumulate pe parcursul aproape a zece ani și implicarea activă a Republicii Moldova în procesele viitorului Pact Global pentru Migrație (PGM).

Regimul fără vize cu UE pentru cetățenii RM, deținători ai pașapoartelor biometrice, a continuat să fie implementat eficient, fapt recunoscut inclusiv la nivelul politic prin Declarația Summit-ului PaE din 24 noiembrie 2017 și la nivelul factologic prin primul Raport anual al CE privind Mecanismul de suspendare a regimului de vize din 20 decembrie 2017. Raportul constată că Republica Moldova continuă să îndeplinească criteriile care au stat la baza liberalizării regimului de vize cu UE, și include un set de recomandări pentru consolidarea politicilor țării noastre, în special în domeniul prevenirii și combaterii corupției și spălării banilor.

Călătoriile fără vize au facilitat semnificativ contactele interumane și au contribuit la consolidarea suplimentară a legăturilor de afaceri, sociale și culturale între Republica Moldova și Uniunea Europeană. Către 10 decembrie 2017 în spațiul Schengen au călătorit 1.328.083 cetățeni moldoveni, deținători de pașapoarte biometrice. În același timp, potrivit Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex), s-au înregistrat doar aproximativ 0,3% cazuri de refuzuri de intrare și 0,5% de cazuri de ședere ilegală. Astfel, cetățenii moldoveni au avut și continuă să aibă o atitudine responsabilă față de această libertate. Posibilitatea de a călători fără vize este deschisă pentru toți 2.059.358 deținători de pașapoarte biometrice, inclusiv pentru cei din regiunea transnistreană (144.128).

Cooperarea în domeniul readmisiei persoanelor aflate în situație de ședere ilegală a continuat și în 2017. Prin HG nr. 953 din 07.11.2017 și HG nr. 954 din 07.11.2017 au fost aprobate proiectul de lege privind ratificarea Acordului și proiectul de lege privind ratificarea Protocolului de implementare a Acordului de Readmisie cu Ucraina, iar la 15 decembrie 2017, acestea au fost adoptate. Au fost definitive procedurile pentru semnarea cu Armenia, purtate negocieri în vederea semnării acordurilor de readmisie cu Azerbaidjan, și inițiate cu Liban.

La capitolul ***prevenirii și luptei împotriva corupției*** a fost imperativă crearea unui set minim uniform de standarde de integritate pentru sectorul public și privat, prin actualizarea cadrului legal anticorupție, în vederea consolidării și îmbunătățirii acestuia urmare numeroaselor amendamente efectuate în ultimii ani. În vederea realizării acestui obiectiv a fost adoptată Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017, care vine să unifice cadrul legal anticorupție din ultimii 9 ani, stabilind obligații uniforme de prevenire a corupției în toate instituțiile publice. Pentru a asigura o implementare eficientă a Legii integrității, au fost depuse eforturi din perspectiva ajustării cadrului național la prevederile Legii. Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat de către CNA a fost adoptat în a II-a lectură pe 21.12.2017.

Totodată, la capitolul ***consolidării climatului de integritate***, au fost întreprinse măsuri specifice privind îmbunătățirea mecanismului de testare a integrității și se lucrează la un alt proiect de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care vizează aducerea în concordanță a cadrului legal național cu Legea integrității și a altor acte legislative. În acest sens, în baza Legii 102 din 21.07.2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, Consiliul Superior al Magistraturii, în comun cu instituțiile specializate, a elaborat și aprobat Regulamentul cu privire la selectarea și desemnarea judecătorilor specializați în controlul judiciar asupra activității de testare a integrității profesionale. *Judecătorii specializați* care vor autoriza și confirma rezultatele testelor de integritate profesională au fost

numiți și actualmente este în proces de asigurarea cerințelor necesare pentru activitatea acestora.

În domeniul desfășurării evaluărilor integrității instituționale, s-a finalizat evaluarea riscurilor de corupție în două instituții: primăria mun. Chișinău și Inspectoratul General de Poliție al MAI. În rezultatul evaluării au fost aprobate și plasate pe paginile web ale instituțiilor planuri de integritate la nivel instituțional. La fel, a fost asigurată monitorizarea executării planurilor de integritate, aprobate de entitățile supuse evaluării riscurilor de corupție în anii 2015-2017. Toate rapoartele de monitorizare sunt plasate pe pagina web a CNA.

La nivelul evaluării de sistem, a fost realizată expertiza anticorupție a circa 15 acte legislative și normative ale Guvernului, analizați o serie de indicatori de activitate a întreprinderilor pentru anii 2015-2016, a incidentelor de integritate (2014-6 luni 2017), precum și elaborat un chestionar de integritate pentru managerii de întreprinderi (. remis spre completare la 850 ÎS/ÎM și SC cu capital integral sau majoritar de stat/municipal). Au fost elaborate 2 rapoarte detaliate privitor la riscurile de corupție în activitatea întreprinderilor fondate de către consiliile municipale Chișinău și Bălți, fiind remise acestora spre informare și expunere de opinie.

Adoptarea la 30.03.2017 și publicarea la 30.06.2017 a **Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție (SNIA) pentru anii 2017-2020** a reprezentat un progres important în ceea ce privește planificarea și prioritizarea acțiunilor de intervenție la nivel național, în vederea prevenirii și luptei împotriva corupției.

Noua Strategie este axată pe 7 piloni de integritate, stabiliți ca prioritari în baza analizei Sistemului Național de Integritate: I. Parlamentul, II. Guvernul, sectorul public și administrația publică locală, III. Justiția și agențiile anticorupție, IV. Comisia Electorală Centrală și partidele politice, V. Curtea de Conturi, VI. Avocatul Poporului, VII. Sectorul privat. Acțiunile prin care urmează a fi implementate prioritățile fiecărui pilon sunt incluse în Planul de acțiuni care însoțește Strategia, axându-se preponderent pe implementarea legilor adoptate până în anul 2017, decât pe adoptarea noilor legi (excepție fiind doar proiectele menționate ca fiind prioritare). La fel, la 29.08.2017 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 676 privind aprobarea mecanismului de elaborare și coordonare a planurilor sectoriale și locale de acțiuni anticorupție pentru 2018-2020 care vine întru implementarea SNIA 2017-2020.

În vederea îmbunătățirii instrumentelor de instruire anticorupție a agenților publici, a fost creată Platforma de instruire anticorupție e-Learning, pe baza mașinii virtuale a platformei Biroului Central Anticorupție din Polonia. Este deja realizat primul modul pentru platformă, compus din 5 cursuri și un test final, cu emiterea unui certificat ce atestă absolvirea cursului. După lansarea oficială a acesteia, pe platformă vor fi încărcate și alte module de instruire.

Cu referire la **consolidarea capacităților Procuraturii Anticorupție** de a combate cazurile de corupție la nivel înalt, urmează de menționat că în acest sens, la nivel instituțional au fost întreprinse un șir de acțiuni întru fortificarea capacităților, inclusiv: aprobarea prin Ordinul Procurorului General nr.8/28 din 17.02.2017 a Regulamentului Procuraturii Anticorupție; aprobarea prin Ordinul Procurorului General nr.681-p din 15.06.2017 a structurii interne, reședințelor și statului de personal al sistemului Procuraturii Republicii Moldova, inclusiv al Procuraturii Anticorupție; delimitarea procurorilor în cele 3 secții (exercitare a urmăririi penale, conducere a urmăririi penale și, respectiv, judiciară) potrivit principiului specializării; detașarea ofițerilor de urmărire penală (la moment 10) și a ofițerilor de investigații (la

moment 7) la Procuratura Anticorupție; creșterea personalului care asistă procurorii anticorupție (33 consultanți potrivit statului de personal, la moment angajați - 27).

În conformitate cu recomandările prezentate de UE și angajamentele asumate în cadrul Acordului și Agendei de Asociere RM-UE, conform Legii nr. 48 din 30.03.2017 a fost creată **Agencia de Recuperare a Bunurilor Infraționale (ARBI)**. Grupul de lucru format din specialiști ai ARBI, CNA și Ministerului Finanțelor (Inspectoratul Fiscal), la 26.12.2017 a elaborat proiectul Regulamentului privind evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infraționale (sechestrare) conform noilor atribuții din Codul de procedură penală. La 27.12.2017 proiectul Regulamentului a fost propus consultărilor publice potrivit Legii nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, adoptat în lectura a II la 7.12.2017 prevede extinderea competențelor ARBI asupra mai multor infracțiuni (*inclusiv traficul de organe și ființe umane, tortură, tratament inuman și degradant, muncă forțată, circulație ilegală a drogurilor și altele*) și introduce competența de valorificare a bunurilor.

În contextul abordărilor globale privind **atacurile teroriste, precum și noile amenințări hibrid, prevenirea și combaterea TFU**, crimelor cibernetice, antidrog etc., au fost aprofundate relațiile de cooperare cu instituțiile internaționale de profil (Interpol, Europol, Frontex etc.), cu partenerii externi de dezvoltare, precum și cu o serie de actori globali și regionali în ascensiune. Astfel, printre principalele realizări din perioada de referință pot fi enumerate:

- Implementarea serviciilor FRS la Poliția de Frontieră.
- Semnarea Protocolului între DPF al MAI al RM și SV al RM și Administrația Serviciului Grăniceresc de Stat al Ucrainei și Serviciul Fiscal de Stat al Ucrainei privind punctele de contact la frontiera de stat moldo-ucraineană (13.02.2017).
- Operaționalizarea punctelor locale ale Consiliului Național de Coordonare a activității de prevenire și combatere a criminalității organizate.
- Instruirea a 148 de angajați ai MAI privind depistarea documentelor false, precum și falsului în documente.
- Instruirea a 158 angajați ai Poliției la etapa prejudiciară a procesului penal.
- Participarea la 14 operațiuni comune organizate cu Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (FRONTEX), 2 operațiuni sub egida SELEC, 2 operațiuni în cooperare cu OEP Europol, 4 operațiuni ale OIPC Interpol, 2 operațiuni comune ale OEP Europol și OIPC Interpol.

În perioada anului 2017 au fost consolidate capacitățile angajaților MAI prin și preluarea celor mai bune practici internaționale, în cadrul cursurilor de durată scurtă, conform indicatorilor de performanță, pe următoarele domenii: *îmbunătățirea standardelor de calitate în procedura de azil; combaterea migrației iregulare și a crimelor transnaționale; statutul juridic al apatrizilor și beneficiarilor formelor de protecție în RM; etică și integritate organizațională în cadrul MAI; psihologia comportamentului persoanelor care au comis infracțiuni; regimul străinilor în Republica Moldova; situația migranților iregulari ale căror măsuri de returnare sau expulzare au fost suspendate în concordanță cu angajamentele OSCE; drepturile fundamentale ale omului, destinat formatorilor; consolidarea capacităților Poliției de prevenire și combatere a terorismului; prevenirea și combaterea TFU; accesul în teritoriu, în conformitate cu standardele internaționale; combaterea crimelor informatice; depistarea*

documentelor false, precum și a falsului în documente; dezvoltarea capacităților angajaților poliției la etapa prejudiciară a procesului penal; combaterea fenomenului discriminării etc.

Potrivit prevederilor Legii nr. 3 din 25.02.2016 *cu privire la Procuratură*, și ale Legii nr. 159 din 07.07.2016 *cu privire la procuraturile specializate* a fost înființată Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, una din atribuțiile prioritare ale acesteia fiind combaterea criminalității organizate, a terorismului și a torturii. Prin ordinul Procurorului General nr. 7/28 din 17.02.2017, a fost aprobat Regulamentul de activitate al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale iar prin Dispoziția Procurorului șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale din 21.08.2017 au fost create Birourile specializate în cadrul Secțiilor din PCCOCS și repartizat personalul.

Pe parcursul anului 2017, procurorii au participat la un șir de evenimente naționale și internaționale, destinate specializării și ridicării calificării și instruirii în investigarea diferitor tipuri de crimă organizată.

Principala restanță în domeniul **prevenirii și combaterii traficului de ființe umane** o reprezintă adoptarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane 2017-2022 și a Planului de acțiuni pentru anii 2017 - 2019. Proiectul Strategiei și a Planului de acțiuni a fost supus exercițiilor de consultări publice și avizare în 2 etape. Ulterior aceste 2 documente au fost actualizate, în cadrul a 2 ateliere de lucru, în baza recomandărilor incluse în studiile/rapoartele „Funcționarea Sistemului național de referire pentru protecția și asistența victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane (SNR) în Republica Moldova. Lecții învățate și perspective” și „Evaluarea Sistemului național de referire pentru protecția și asistența victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane (SNR) în Republica Moldova”. Perioadele de implementare a Strategiei și Planului au fost modificate 2018-2023 în loc de 2017-2022 și 2018-2020 în loc de 2017-2019.

În a doua jumătate a anului 2017, comunitatea anti-traffic a implementat setul de măsuri privind realizarea acțiunilor prioritare până la sfârșitul anului 2017, care au vizat contracararea deficiențelor în domeniul combaterii TFU semnalate în cadrul Raportului Departamentului de Stat al SUA privind situația traficului de persoane.

În seria activităților importante se includ: instituirea unității naționale de coordonare a SNR în cadrul MSMPS, continuarea acțiunilor menite să consolideze capacitățile specialiștilor la nivel APC și APL, aprobarea notelor informative cu plasarea acestora pe pagina web cu privire la drepturile victimelor TFU și violenței în familie, desfășurarea în perioada 16-22 octombrie 2017 a campaniei naționale „Săptămâna de luptă împotriva TFU”. Nu în ultimul rând, menționăm realizarea de către procurorii din cadrul Biroului anti-traffic și de investigare a crimelor cibernetice al PCCOCS și procurorii din cadrul Procuraturii Generale a sintezelor ce vizează starea de fapt în domeniul investigării cazurilor de trafic de ființe umane, infracțiunile asimilate sau conexe acestora în vederea unificării practicii (sintezele au vizat perioada lunilor ianuarie - septembrie ale anului 2017).

La 18 octombrie în cadrul Legislativului a fost instituită platforma de control parlamentar asupra implementării legislației pentru combaterea traficului de ființe umane.

Cu referire la **lupta împotriva drogurilor ilicite**, autoritățile au avansat pe dimensiunea consolidării cooperării interinstituționale prin aprobarea actului interdepartamental pentru

stabilirea rolurilor și competențelor clare între instituțiile cu competențe în prevenirea și investigarea traficului de droguri și instituirea Comitetului de reprezentanți ai Comisiei Naționale Antidrog, compus din funcționari publici din cadrul ministerelor relevante responsabile pentru probleme de politică în domeniul drogurilor.

Experții din RM au participat în luna aprilie 2017 la operațiunea internațională „TRIGGER II” privind combaterea criminalității organizate legate de arme de foc, droguri și criminalitatea organizată transnațională din Eurasia.

Către sfârșitul anului 2017 s-a reușit aprobarea Planului de acțiuni antidrog pentru anii 2017-2018. Concomitent, a fost actualizată Lista substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit prin includerea în aceasta a 9 unități.

O evoluție importantă a constituit-o adoptarea la 22.12.2017 a legii nr.308 cu privire la **prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului**, urmând a fi efectuată procedura de promulgare și publicarea acesteia în conformitate cu prevederile legale. Este important de menționat că proiectul de lege cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării a fost expertizat de către Comitetul MONEYVAL al Consiliului European. Proiectul de lege are drept scop transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei UE 2015/849 din 20.05.2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului și Recomandărilor GAFI (2012).

Din totalul de acțiuni planificate nu au fost realizate 16, după cum urmează:

(12)/1,L1,L3,L5,L6; (12)/11; (12)/2,L1; (12)/2,L3; (13)/1,L1; (13)/SL1; (13)/2,I7; (16)/a,SL1; (16)/e,SL3,L3; (16)/e,I4; (18)/2,SL1,SL2.

TITLUL IV: COOPERARE ECONOMICĂ ȘI ALTE TIPURI DE COOPERARE SECTORIALĂ

Total acțiuni pentru anul 2017: 247 (dintre care 13 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni realizate: 148

Numărul de acțiuni nerealizate: 99

Rata de implementare: 60%

Reforma administrației publice

(a se vedea suplimentar Titlul II art.4.d)

Total: 1

Realizate: 1

În perioada de referință a fost atins un progres major în procesul de reformare a administrației publice la nivel central fundamentat de Strategia de reformă a administrației publice, și respectiv Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia în 2016-2018 aprobate în 2016.

În data de 11.01.2017 prin Hotărârea Guvernului nr. 18 a fost aprobată constituirea Centrului de Implementare a Reformelor (CIR), care monitorizează și sprijină realizarea Planului de Acțiuni pentru RAP, inclusiv prin administrarea proceselor de implementare a reformelor în toate sectoarele. Pentru fiecare sarcină în parte au fost create grupuri de experți, pornind de la specificul instituțional.

În perioada de referință a fost aprobată noua lege cu privire la Guvern care prevede un șir de modificări conceptuale în funcționarea autorităților executive, inclusiv privind componența nemijlocită a Guvernului, dar și elemente noi în structura autorităților publice centrale, în corespundere cu obiectivele Strategiei RAP.

Astfel, în acest sens, au fost aprobate un șir de hotărâri de Guvern pentru ajustarea cadrului normativ, după cum urmează:

- Hotărârea Guvernului nr.594 din 26.07.2017 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate;
- Hotărârea Guvernului 595 din 26.07.2017 pentru aprobarea structurii-tip a regulamentului privind organizarea și funcționarea ministerului;
- Hotărârile Guvernului nr.nr.690-698 din 30.08.2017 cu privire la organizarea și funcționarea ministrelor;

Un alt aspect al reformei vizează și eficientizarea activității agențiilor prestatoare de servicii publice. La 22 mai Guvernul a aprobat crearea Agenției Servicii Publice (HG 314), care a preluat atribuțiile a 5 structuri (ÎS CRIS Registru, ÎS Camera Înregistrării de Stat, ÎS Cadastru, Serviciul Stare Civilă și Camera de Licențiere). Agenția are misiunea de a coordona și organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicilor publice în domeniile de competență).

De asemenea, a fost creat sau actualizat cadrul normativ pentru agențiile guvernamentale pentru supraveghere tehnică (HG nr. 886 din 01.11.2017), Inspectoratul pentru Protecția Mediului (HG nr. 887 din 01.11.2017), Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (nr. 888 din 01.11.2017), Agenția Medicamentelor și Dispozitivelor Medicale (HG nr. 1005 din 21.11.2017), Agenția pentru supraveghere tehnică (HG nr. 1088 din 18.12.2017), Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței (HG nr. 1089 din 18.12.2017), Agenția Națională pentru Sănătate Publică (HG nr. 1090 din 18.12.2017).

A fost aprobată HG 725 din 08.09.2017 cu privire la Mecanismul de coordonare a politicii de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării (DMD)

Dialogul economic

Total acțiuni pentru 2017: 2 cu caracter continuu

Realizate: 2

A fost asigurat un dialog continuu cu UE pe dimensiunea de cooperare economică, ce s-a materializat prin desfășurarea la 3 mai 2017, la Bruxelles a celei de a 3-a reuniuni a clusterului I din cadrul Subcomitetului pentru Cooperare Economică și Sectorială, privind dialogul economic, managementul finanțelor publice, statistică, servicii financiare, clauze de control și anti-fraudă (cluster I). Au fost examinate progresele RM în realizarea acțiunilor și angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere și necesitățile conexe de asistență tehnică.

Pe parcursul anului a avut un schimb de informații privind situația macro-economică înregistrată atât în UE, cât și în RM, inclusiv în cadrul reuniunii Comitetului de Asociere RM-UE (19.10.2017).

Dreptul societăților comerciale, contabilitate și audit și guvernanță corporativă

Total acțiuni pentru anul 2017:8

Realizat: 1

Nerealizat: 8

Deși au fost adoptate de Parlament respectivele legi nu au intrat în vigoare pînă la finele anului 2017:

- Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017 (Monitorul Oficial nr.1-6 din 05.01.2018, cu intrarea în vigoare din 01.01.2019).
- Legea privind auditul situațiilor financiare nr.271 din 15.12.2017, (Monitorul Oficial nr.7-17 din 12.01.2018, cu intrarea în vigoare din 01.01.2019)¹.

În legătură cu aprobarea de către UE a noii Directive 2017/1132 din 14.06.2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale, precum și necesitatea armonizării legislației privind societățile pe acțiuni cu noua directivă, termenul pentru aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 1134-XIII din 02.04.97 privind societățile pe acțiuni a fost extins cu 2 ani și a fost agreată substituirea în Acordul de Asociere a directivelor abrogate cu noile directive UE.

Ocuparea forței de muncă, politică socială și egalitate de șanse

Total acțiuni pentru anul 2017:10

Realizat: 8

Nerealizate: 2

În perioada de referință a fost implementată Strategia privind ocuparea forței de muncă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1473 din 30 decembrie 2016 care are drept obiectiv creșterea nivelului de ocupare formală bazată pe competitivitate economică, competențe și calificări adecvate, în condiții de dezvoltare durabilă și incluzivă. În acest sens a fost aprobat Planul anual de acțiuni pentru ocuparea forței de muncă pentru anul 2017.

Hotărârea de Guvern nr. 259 din 28.04.2017 pentru aprobarea Strategiei pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova 2017-2021 este o altă realizare în domeniu. Scopul strategiei constă în abilitarea femeilor și realizarea de facto a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova. În acest sens, documentul are la bază 5 obiective: asigurarea abordării complexe a egalității între femei și bărbați, fortificarea mecanismului instituțional de asigurare a egalității între femei și bărbați, combaterea stereotipurilor în societatea și promovarea comunicării non-violente, promovarea egalității de gen în sectorul de securitate și apărare și integrarea bugetării sensibile la dimensiunea de gen în procesul de planificare financiară.

Totodată, menționăm în calitate de restanțe aprobarea proiectului de lege cu privire la promovarea ocupării forței de muncă, fapt care a determinat neaprobarea Ordinului privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii privind ocuparea forței de muncă.

Având în vedere prioritatea de țară pentru inițierea și negocierea acordurilor bilaterale în domeniul securității sociale cu statele de destinație a lucrătorilor migranți, menționăm runda de negociere (6-9 iunie 2017, Riga) a proiectului Acordului dintre Republica Moldova și Republica Letonia în domeniul securității sociale.

¹ Prevederile acestor legi urmează să fie aplicate în corelație cu perioada de gestiune (anul calendaristic).

Avînd în vedere că perioada rămasă pînă la promulgarea și publicarea în Monitorul Oficial a legilor a fost prea restrînsă, s-a considerat că punerea în aplicare începînd cu 1 ianuarie 2018 ar fi creat dificultăți. Respectiv, punerea în aplicare a fost amînată, urmînd ca legile să intre în vigoare din 01.01.2019.

O nouă rundă de negocieri cu Republica Federală Germania pe marginea Înțelegerii administrative s-a desfășurat în perioada 22-24 mai 2017, la Würzburg. Înțelegerea administrativă reprezintă un tratat de implementare a Acordului dintre Republica Moldova și Republica Federală Germania privind securitatea socială, semnat la Chișinău, la 12 ianuarie 2017. Acesta oferă posibilitate moldovenilor aflați la muncă în Germania să-și realizeze dreptul la pensie în acest stat, dar și să fie asigurați cu prestații de asigurări sociale în cazul producerii unui accident de muncă sau survenirii unei boli profesionale. Acordul cadru de parteneriat între Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Oficiul Francez pentru Imigrare și Integrare privind punerea în aplicare a programului de ajutor pentru reintegrare a fost semnat la data de 02 octombrie 2017 și la 6 decembrie 2017 a intrat în vigoare. Adicional, a fost inițiată procedura de negociere cu Israel a Programului pilot comun privind recrutarea și angajarea îngrijitorilor moldoveni pentru persoanele în vârstă cu dizabilități în Israel. De asemenea, a fost inițiată procedura de negociere a acordurilor privind colaborarea în domeniul migrației de muncă și reglementarea fluxurilor migratorii ale forței de muncă cu Bulgaria, Kazahstan, Belarus.

Au fost depuse eforturi pentru armonizarea Codului muncii la acquis-ul comunitar, astfel la 20.07.2017 a fost adoptată Legea nr. 155 (intrată în vigoare la 28.08.2017) pentru modificarea și completarea Codului Muncii al RM în corespundere cu angajamentele ce derivă din următoarele acte UE : Directiva 97/81/CE, 2001/23/CE și 2002/14/CE, toate cu termen de aplicare conform AA – septembrie 2017.

În contextul elaborării și implementării conceptului Observatorului Pieței Muncii a fost aprobat Ordinul MSMPS nr.942 din 6 decembrie 2017, „Cu privire la Crearea Observatorului pieței muncii”. Totodată, a fost instituit grupul interinstituțional de lucru pentru elaborarea și punerea în aplicare a Acordului de Parteneriat pentru asigurarea funcționării acestuia.

Protecția consumatorilor

Pentru anul 2017 nu au fost prevăzute acțiuni în PNAAA

În vederea ajustării cadrului normativ la cel al UE, a fost adoptată la 15.12.2017 legea nr.279 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare.

Planul de Acțiuni al Agenției pentru Protecția Consumatorilor pentru 2017, precum și cel de instruire au fost aprobate în martie. <http://consumator.gov.md/lib.php?l=ro&idc=134>

Statistici

Total acțiuni pentru anul 2017:24

Realizat: 17

Nerealizat 7

Întru alinierea progresivă a Sistemului Statistic Național al Republicii Moldova la Sistemul Statistic al Uniunii Europene, drept realizări în procesul de implementare pe domeniul economic, pentru anul 2017 menționăm următoarelor măsuri:

- Adoptarea Legii cu privire la statistica oficială, 30 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova la 30.06.2017, Nr. 216-228
- Finalizarea Recensământului Populației și Locuințelor (RPL) 2014: principalele rezultate ale RPL 2014 au fost diseminate pe 31 martie 2017
- Editarea publicației "Conturi Naționale și Conturi regionale 2016", care include conturile naționale nefinanciare pentru anul 2016 (însoțite de definiții și precizări

metodologice), elaborate în conformitate cu metodologia Sistemului Conturilor Naționale a Organizației Națiunilor Unite, versiunea 1993. Culegerea este structurată în 8 capitole ce se referă la: indicatorii macroeconomici; conturile consolidate; conturile pe sectoare instituționale și activități economice; produsul intern brut pe forme de proprietate, sectorul întreprinderilor mici și mijlocii; conturile economice integrate; produsul intern brut regional (PIBR), 2013-2015.

- Aprobarea Nomenclatorului Unităților Teritoriale de Statistică prin Hotărârea Guvernului nr. 570 din 19.07.2017
- Elaborarea metodologiei și colectarea indicatorilor privind statistica inovațională conform cerințelor UE.
- Realizarea cercetării statistice privind Tranziția de la muncă la pensionare în conformitate cu normele UE (modul la Ancheta forței de muncă).
- Crearea softului pentru preluarea, verificarea, procesarea, validarea și extragerea datelor statistice energetice.
- Aprobarea Hotărârii de Guvern nr.862 din 30.10.2017 cu privire la instituirea Comisiei Naționale pentru Recensăminte Runda Mondială 2020. Astfel, BNS a inițiat pregătirea Recensământului Populației și al Locuințelor Runda Mondială 2020, precum și pentru Recensământul General Agricol, Runda Mondială 2020.

Remarcăm că prin adoptarea legii nr.93 privind statistica oficială Republica Moldova a devenit prima țară din Parteneriatul Estic care și-a ajustat cadrul normativ în conformitate cu legea-model al Eurostat și ale Directivelor UE, fapt remarcat și de Directorul EUROSTAT care a vizitat RM în noiembrie 2017.

În contextul implementării ediției a VI-a a metodologiei de elaborare a conturilor internaționale macroeconomice, pe parcursul anului 2017, Banca Națională a Moldovei (BNM) a continuat activitățile privind: revizuirea surselor și elaborării indicatorilor; elaborarea unui nou Sistem Informațional aferent conturilor internaționale ale Republicii Moldova (MBP6, FMI 2009); perfecționarea și actualizarea aplicațiilor sale interne.

Gestionarea finanțelor publice: politica bugetară, controlul intern, inspecția financiară și auditul extern

Total acțiuni pentru anul 2017:21

Realizat: 19

Nerealizat: 2

În perioada de referință a fost aprobat de Guvern la 26.07.2017 Cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM) pe anii 2018-2020. Documentul reprezintă o actualizare a CBTM 2017-2019, cu extinderea prognozelor și analizei pentru anul 2020 și a fost elaborat cu respectarea indicatorilor țintă și a angajamentelor asumate în Memorandumul cu FMI și față de alți parteneri de dezvoltare.

Raportul anual privind realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei managementului finanțelor publice pe anul 2016 a fost elaborat și plasat pe site-ul Ministerului Finanțelor.

Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a fost adoptată de Parlament la data de 07.12.2017 (publicată la 05.01.2018). Legea nr. 135 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr. 48 din 22.03.2012 privind sistemul de salarizare a

funcționarilor publici-art. 6, Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar - Capitolul III, art. 83, anexa nr. 3, anexa nr. 15) a fost adoptată la 14.07.2017 și publicată la 18.08.2017.

În perioada 4-11 aprilie 2017 a fost desfășurat cursul de instruire a formatorilor (128 de persoane) cu privire la monitorizarea și evaluarea bugetelor pe programe. Training-urile au avut loc și la Curtea de Conturi, unde circa 90 de persoane (56 % din totalul angajaților) au fost instruite despre aplicarea ISSAI.

La data de 16 februarie 2017, Curtea de Conturi a găzduit ședința a 45-a a Consiliului de Guvernare EUROSAI (ședință extraordinară). La ședință au participat 8 delegații membri ai Consiliului de Guvernare (CG): Olanda, Spania, Turcia, Finlanda, Belgia, Portugalia, Moldova, Curtea Europeană de Conturi, precum și delegațiile a doi observatori ai CG: Austria și Polonia.

Proiectul de lege privind Inspectoratul Financiar de Stat, se află în comisiile Parlamentare la examinare. (Inițiativa legislativă cu numărul de înregistrare 348 din 10.11.2017).

O evoluție importantă în domeniul respectiv deși neprevăzută de PNAAA a constituit-o finalizarea procedurilor juridice pentru semnarea și ratificarea pachetului de documente pentru obținerea de către Republica Moldova a asistenței macrofinanciare din partea UE.

Fiscalitate

Total acțiuni pentru anul 2017:6

Realizat: 6

În vederea armonizării și alinierii politicii și legislației naționale privind domeniul fiscal și vama la legislația UE și întru implementarea celor mai bune practici comunitare, a fost adoptată Legea nr.288 din 15.12.2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (*ce vizează politica fiscală și vama pentru anul 2018*).

De asemenea Legea menționată prevede majorarea cotei accizului pentru produse supuse accizei stabilite în sume fixe (băuturi alcoolice, oxigen, azot, articole de bijuterie sau de giuvaiergerie, alte tutunuri și înlocuitori de tutun fabricate), prin ajustarea la rata inflației prognozată pentru anul 2020 (5%). Concomitent, legea prevede majorarea cotei accizelor pentru produsele din tutun și produsele petroliere în vederea atingerii minimumului stabilit de Directivele UE. Astfel, în vederea asigurării atingerii minimumului cotei accizului la produsele din tutun prevăzut de Directivele UE, precum și asigurarea creșterii încasărilor la buget, a fost majorată cota ad-valorem de la 12% până la 13%, și cotei fixe de la 480 lei până la 540 lei/1000 țigarete pentru anul 2020.

Menționăm totodată, că prin *Legea nr.288 din 15.12.2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative* au fost transpuse prevederile mai multor acte UE: Regulamentul (CE) nr.1186/2009 din 16 noiembrie 2009 de instituire a unui regim comunitar de scutiri de taxe vamale, Directiva 2007/74/CE din 20.12.2007 privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată și de accize pentru bunurile importate de către persoanele care călătoresc în țări terțe, Directiva 2006/112/CE a Consiliului Uniunii Europene din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, Directiva 2008/118/CE a Consiliului din 16.12.2008 privind regimul general al accizelor și de abrogare a Directivei 92/12/CEE,

Directiva 2011/64/UE a Consiliului din 21.06.2011 privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat; Directiva 92/83/CEE a Consiliului din 19.10.1992 privind armonizarea structurilor accizelor la alcool și băuturi alcoolice; Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27.10.2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității.

Suplimentar, a fost revizuit cadrul normativ secundar privind determinarea obligației fiscale privind impozitul pe venit, proiectul a fost elaborat și urmează a fi prezentat spre consultări publice; au fost unificate rapoartele aferente impozitului pe venit, contribuțiile sociale și medicale.

În vederea reorganizării Serviciului Fiscal de Stat, prin Legea nr. 281 din 16.12.2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (privind realizarea politicii fiscale și vamale pentru anul 2017), au fost operate modificări la Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24.04.1997, care au intrat în vigoare din 01.04.2017.

Astfel, începând cu 1 aprilie 2017 organul fiscal activează ca o persoană juridică unică – Serviciul Fiscal de Stat. Respectiv, în vederea ajustării cadrului legislativ și normativ urmare a unificării organelor fiscale într-o singură persoană juridică – SFS au fost elaborate și aprobate:

- Hotărârea Guvernului nr. 395 din 5.06.2017 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Serviciului Fiscal de Stat”, care a intrat în vigoare din 09.06.2017;
- Hotărârea Guvernului nr.522 din 06.07.2017 „Cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului”, prin care au fost efectuate modificări a unor acte normative în vederea aducerii lor în corespundere cu Legea nr.281 din 16.12.2016, care a intrat în vigoare din 14.07.2016;
- Legea nr.178 din 21.07.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care a intrat în vigoare din 18.08.2017.

Servicii financiare

Total acțiuni pentru anul 2017:8

Realizat: 4

Nerealizat:4

Cu privire la măsura ce ține de constituirea Depozitarului central unic al valorilor mobiliare (DCU) și elaborarea reglementărilor DCU, pe parcursul anului 2017 au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- aprobarea Legii nr. 58 din 06.04.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vederea aducerii acestora în conformitate cu Legea nr. 234 din 03.10.2016 cu privire la DCU;
- desfășurarea procedurii de achiziționare prin licitație deschisă a soluției software pentru DCU;
- definitivarea documentelor de constituire și organizare ale DCU și coordonarea acestora cu părțile implicate.

În contextul dezvoltării instrumentelor de supraveghere macro-prudențială la nivelul BNM, în perioada de raportare a fost definitivat proiectul Regulamentului cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor care prevede aplicarea cerințelor suplimentare de capital în scopul prevenirii și atenuării riscului macro-prudențial sau riscului sistemic.

În conformitate cu prevederile Legii privind redresarea și rezoluția băncilor nr. 232 din 03.10.2016, urmează a fi creată autoritatea macroprudențială la nivel național. În acest sens, BNM a elaborat un proiect de lege cu privire la Comitetul Național de Stabilitate Financiară care stabilește cadrul, obligațiunile și responsabilitățile Comitetului, în vederea reducerii riscurilor care amenință stabilitatea financiară la nivel de sistem și comunicării politicilor întreprinse.

Având în vedere instrumentele privind redresarea și rezoluția bancară prevăzute de Legea privind redresarea și rezoluția băncilor nr. 232 din 03.10.2016, pe parcursul anului 2017 BNM:

- a menținut regimul de intervenție timpurie (înstituit, începând cu 20.10.2016), inclusiv prin desemnarea administratorilor temporari, la BC Moldindconbank S.A.;
- a solicitat băncilor elaborarea și menținerea unui plan de redresare care să prevadă măsurile ce trebuie luate de către acestea pentru a-și restabili pozițiile financiare în cazul deteriorării semnificative ale acestora și în acest scop a elaborat și a remis băncilor Ghidul privind elaborarea planului de redresare, care conține informații detaliate despre toate aspectele necesare a fi incluse în planurile respective;
- a elaborat planuri de rezoluție pentru toate băncile licențiate, care, ulterior, vor fi revizuite periodic, după necesitate.

În vederea încheierii unui acord de cooperare cu Autoritatea Bancară Europeană (EBA), a fost expediat în adresa EBA chestionarul completat de BNM pentru evaluarea echivalenței legislației naționale privind secretul profesional cu legislația relevantă a UE (Directiva 2013/36/UE).

Pe parcursul perioadei de referință, în contextul creării unui nou cadru de supraveghere prudențială bancară bazată pe Procesul de supraveghere și evaluare a cadrului de administrare a activității:

- Experții BNM au participat la un șir de instruiți (organizate, inclusiv de experții Băncii Naționale a României și Băncii Centrale a Olandei în contextul implementării proiectului de asistență a UE – Twinning, și de către consilierul de nivel înalt pentru sectorul bancar, angajat de UE) privind aplicarea procesului de supraveghere și evaluare (SREP) unde au fost abordate, inclusiv, aspecte aferente gestionării riscurilor, analizei modelului de afaceri și guvernantei corporative interne în bănci;
- Experții BNM au beneficiat de instruiți privind identificarea și monitorizarea persoanelor afiliate a băncilor;
- În conformitate cu recomandările experților FMI, a fost elaborată și aprobată procedura internă cu privire la examinarea tranzacțiilor și expunerilor cu persoanele afiliate ale băncilor, astfel, fiind acordată o atenție sporită tranzacțiilor cu persoanele afiliate băncilor în cadrul controalelor pe teren;
- A fost elaborat proiectul procedurii (ghid) aferent procesului de supraveghere bazat pe „Procedurile și metodologiile comune pentru procesul de supraveghere și evaluare (SREP)”;
- A fost inițiată elaborarea Sistemului de evaluare a riscului (Risk assessment system), conform practicii internaționale în domeniu, care va permite evaluarea detaliată a fiecărui risc la care se expun băncile, facilitând desfășurarea supravegherii bazate pe risc.

Cu referire la măsura privind implementarea soluției pentru eficientizarea procesului de licențiere și autorizare, în anul 2017 BNM a semnat contractul de achiziționare prin procedura

de Licitație Publică, a soluției pentru eficientizarea procesului de licențiere, autorizare și notificare, bazată pe platforma Microsoft Dynamics CRM, sau echivalentul acestei platforme, precum și a serviciilor de implementare aferente și a inițiat procedura de implementare a softului contractat.

La data de 27.04.2017, Comitetul executiv al Băncii Naționale a aprobat comasarea proiectului privind implementarea soluției informatice pentru combaterea spălării banilor și proiectului privind implementarea soluției informatice pentru eficientizarea procesului de monitorizare a transparenței acționarilor într-un singur proiect denumit „Implementarea soluției privind monitorizarea transparenței acționarilor și analizei la distanță a tranzacțiilor în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului”. În trimestrul IV 2017, s-a desfășurat licitația deschisă privind procurarea soluției informatice menționate, însă din motiv că s-a înregistrat doar un singur potențial furnizor, care nu întrunea toate cerințele stabilite în oferta propusă de BNM, a fost anulată licitația respectivă. Urmează a fi inițiată o nouă procedură de achiziție.

Politica industrială și antreprenorială

Total acțiuni pentru anul 2017:10

Realizat: 9

Nerealizat:1

Guvernul continuă măsurile pentru eficientizarea controlului de stat și pentru diminuarea numărului de acte permissive. Astfel, pe data de 12 iunie 2017, Guvernul a aprobat proiectul de lege pentru modificarea și completarea actelor legislative în vederea aprobării rezultatelor optimizărilor licențelor, actelor permissive și a noului nomenclator al actelor permissive (HG nr. 432). Conform documentului, numărul de acte permissive este redus cu circa 150. Măsura are un impact direct pentru mediul de afaceri și asigură scăderea poverii existente asupra comunității de business. Calculele provizorii arată că modificările aprobate ar permite ca sectorul privat să economisească anual circa 43.6 milioane lei, iar sectorul public – 18.4 milioane lei. Aceste prevederi au fost incluse în:

- 1) Legea nr. 185 din 21.09.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial Nr. 371-382 din 27.10.2017)
- 2) Legea nr. 295 din 21.12.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial nr.7-17/58 din 12.01.2018).

Modificările operate în cadrul normativ delimitează atribuțiile Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței (APCSP) și a Inspectoratului de Stat al Muncii (ISM) în domeniul alimentar și nealimentar, precum și pe segmentul protecției consumatorilor și relațiilor de muncă, în scopul evitării conflictelor de competențe și atingerii unei eficiențe maxime în efectuarea controlului de stat.

În perioada de raportare a fost aprobată Legea nr. 185 din 21.09.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (atribuțiile Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat, Agenției Navale, Autorității Aeronautice Civile, Agenției Naționale Transport Auto).

A fost aprobată H.G. nr. 93 din 22.02.2017 privind instituirea Consiliului consultativ pentru întreprinderile mici și mijlocii. Componenta nominală a Consiliului Consultativ pentru IMM-uri a fost instituită prin Ordinul Ministerului Economiei nr. 33 din 15 martie 2017. La 17 martie curent a avut loc prima ședință de constituire a Consiliului Consultativ pentru IMM-uri

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (cu referire la Legea nr.440-XV din 27 iulie 2001 cu privire la zonele economice libere, Legea cu privire la Zona Antreprenoriatului Liber „Expo-Business-Chișinău”, nr.625-XIII din 3 noiembrie 1995, Legii privind Zona Antreprenoriatului Liber - Parcul de Producție „Taraclia”, nr. 1529-XIII din 19 februarie 1998, Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997) a fost adoptat de către Parlament (Legea nr.81 din 5 mai 2017) și a intrat în vigoare la 2 iunie 2017.

A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 868 din 30.10.2017 privind completarea anexelor nr.1 și nr.2 la Hotărârea Guvernului nr. 419 din 18 iunie 2012 „Cu privire la aprobarea listei bunurilor proprietate a statului și a listei lucrărilor și serviciilor de interes public național propuse parteneriatului public-privat” HG;

Ghidul pentru proiectele de parteneriat public-privat a fost aprobat prin ordinul Agenției Proprietății Publice nr. 80 din 14.11.2017.

Regulamentul privind monitorizarea contractelor de parteneriat public-privat încheiate a fost elaborat și aprobat prin ordinul Agenției Proprietății Publice nr. 81 din 14.11.2017.

Legea nr.145 din 14.07.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative prevede asigurarea unui mecanism funcțional de aplicare a impozitului unic în mărime de 7% din venitul din vânzări datorat de rezidenților parcurilor IT.

În scopul realizării prevederilor articolului 17 din Legea nr.77 din 21 aprilie 2016, a fost aprobat Regulamentul privind evaluarea activității parcului pentru tehnologia informației prin Hotărârea Guvernului nr. 1143 din 20.12.2017

Pe data de 28 septembrie 2017 a fost organizată videoconferința Clusterul II „*Politică industrială și antreprenorială, sectorul minier și al materiilor prime, turism, protecția consumatorului, dreptul societăților comerciale și guvernanță corporativă și fiscalitate*”.

Pe parcursul perioadei ianuarie-noiembrie 2017, industria a înregistrat o creștere cu 4,2%, față de perioada similară a anului 2016. Numai în luna noiembrie 2017 aceasta s-a majorat cu 9,5%.

Evoluțiile pozitive înregistrate în sectorul agricol, extinderea activității investitorilor străini în unele ramuri relativ noi ale industriei, cum este industria automotive, creșterea cererii interne și externe pentru produse industriale naționale, inclusiv datorată deschiderii piețelor externe, valorificării acordurilor de cooperare economică internațională au contribuit la creșterea producției industriale.

Sectorul minier și al materiilor prime

Total acțiuni pentru 2017: 1

Realizat:1

A fost asigurat Schimbul de informații cu privire la aspecte legate de comerțul cu materii prime, în vederea promovării schimburilor bilaterale.

Agricultură și dezvoltare rurală Sectorul minier și al materiilor prime

Total acțiuni pentru 2017:23

Realizat: 10
Nerealizat: 13

Începînd cu 01 ianuarie 2017 a fost asigurată aplicarea noii Legi privind principiile de subvenționare a producătorilor agricoli (Legea nr. 276 din 16.12.2016).

În procesul de armonizare la standardele UE menționăm adoptarea mai multor acte normative:

- Legea nr. 27 din 10.03.2017 privind clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine, care vine să transpună Regulamentul (CE) nr. 1249/2008 și Regulamentul (UE) nr.1308/2013 (intrată în vigoare din 07.10.2017).
- Legea nr. 27 din 10.03.2017 privind clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine. Transpune: 1. Regulamentul (UE) nr. 1308/2013/ a abrogat Regulamentul 1234/2007/CE; 2. Regulamentul (CE) nr. 1249/2008.
- Hotărârea Guvernului nr. 229 din 13.04.2017 cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind importul și tranzitul păsărilor de curte și produselor de pasăre, precum și a cerințelor de certificare sanitar-veterinar.

Menționăm, totodată, intrarea în vigoare a următoarelor Hotărâri de Guvern aprobate la finele anului 2016:

- HG cu privire la aprobarea Cerințelor privind metodele de analiză și evaluare calitativă a laptelui și produselor lactate. Transpune Regulamentul (CE) nr. 273/2008
- Hotărârea Guvernului nr. 1459 din 30.12.2016 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză și evaluare calitativă a laptelui și a produselor lactate
- HG cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind importul și tranzitul păsărilor de curte, precum și a cerințelor de certificare sanitar-veterinare. Transpune: Regulamentul (CE) nr. 798/2008.

Totodată, nu au fost îndeplinite obligațiile privind aprobarea următoarelor acte:

- Proiectul de lege cu privire la controlul de conformitate cu cerințele de calitate pentru fructe și legume proaspete. Transpune: Regulamentul 543/2011/UE/a abrogat Regulamentul 1580/2007/CE
- Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.696 din 4 august 2010 „Cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Carne – materie primă. Producerea, importul și comercializarea”. Transpune Regulamentul 101/2013/UE
- Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.611 din 5 iulie 2010, „Cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Lapte și produse lactate”. Transpune Regulamentul (UE) nr. 1308/2013/ a abrogat Regulamentul 1234/2007/CE și Directiva 2001/114
- Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză și testare a laptelui tratat termic destinat consumului uman direct. Transpune Regulamentul (UE) nr. 1308/2013/ a abrogat Regulamentul 1234/2007/CE
- Proiectul Hotărârii de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.611 din 5 iulie 2010, „Cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Lapte și produse lactate”. Transpune Directiva 2001/114/CE
- Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1406 din 10 decembrie 2008 „Pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind clasificarea și sistemul de etichetare a cărnii de bovine, precum și a produselor din carne de bovine”. Transpune Regulamentul (UE) nr.1308/2013/ care a abrogat

Regulamentul 1234/2007/CE; Regulamentul (CE) nr. 1760/2000; Regulamentul (CE) nr.1825/2000; Regulamentul (CE) nr.566/2008

- Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 115-XVI din 9 iunie 2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică.
- Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului 149 din 10 februarie 2006 „Pentru implementarea Legii cu privire la producția agroalimentară ecologică” Agricultura ecologică. Transpune: Regulamentul (CE) nr. 889/2008; Regulamentul (CE) nr. 834/2007; Regulamentul (CE) nr. 1235/2008
- Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului 149 din 10 februarie 2006 „Pentru implementarea Legii cu privire la producția agroalimentară ecologică”. Transpune: Regulamentul (CE) nr. 889/2008; Regulamentul (CE) nr. 834/2007; Regulamentul (CE) nr. 1235/2008
- Proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 149 din 10 februarie 2006 „Pentru implementarea Legii cu privire la producția agroalimentară ecologică”. Transpune: Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 392/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 567/2013
- Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Programului național de acțiuni pentru îmbunătățirea condițiilor de producere și comercializare a produselor apicole. Transpune: Regulamentul (UE) nr. 1308/2013/ care a abrogat Regulamentul 1234/2007/CE; Regulamentul delegat (UE) 2015/1366/ care a abrogat Regulamentul (CE) nr. 917/2004

În perioada 12-13 octombrie la Chișinău a avut loc reuniunea Clusterului V Agricultură și dezvoltare rurală, pescuit și politică maritimă, dezvoltare regională, cooperare la nivel transfrontalier și regional.

Pescuitul și politica maritimă

Total acțiuni pentru 2017: 3

Realizat:1

Nerealizat: 2

La data de 24.03.2017 în Kiev, Ucraina, delegația Republicii Moldova a participat la reuniunea la nivel de viceministri ai mediului din RM și Ucraina, la care s-au discutat o serie de subiecte referitor la protecția, conservarea și gestionarea apei și a resurselor piscicole de pe fluviul Nistru și s-a perfectat o solicitare adresată partenerilor europeni de dezvoltare în vederea acordării suportului necesar pentru redresarea situației pe acest fluviu.

În trimestrul I 2017 a fost aprobat Ordinul Ministerului Mediului nr. 33 din 24.03.2017 cu privire la stabilirea perioadei de prohibiție în obiectivele acvatice piscicole naturale pentru anul 2017 (MO nr. 92-102, art. 632 din 31.03.2017), prin care se stabilesc perioadele de prohibiție pentru pescuitul sportiv și de amator și sectoarele de prohibiție pentru pescuit.

În perioada de referință, în scopul determinării cotelor de pescuit de către Serviciul Piscicol au fost efectuate 2 pescuituri de control, iar de către Institutul de Zoologie al AȘM s-au efectuat 8 pescuituri în scop științific. Pentru pescuitul comercial în anul 2017 nu au fost aprobate cote de pescuit.

La nivel local, inspecțiile piscicole desconcentrate în teritoriu în comun cu Poliția de Frontieră au aprobat planuri de acțiuni pe perioada prohibiției pescuitului în anul 2017 în scopul

combaterii pescuitului ilegal. În perioada dată de timp, au fost desfășurate 144 razii comune ale Serviciului Piscicol și Inspectoratului Ecologic de Stat, subdiviziunea MAI (IGP), autoritățile publice locale, ONG-urile.

Nu s-a reușit adoptarea în lectura a II-a a proiectului de lege de modificare și completare a Legii nr. 149-XVI din 8 iunie 2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura, elaborat în scopul înăsprii reglementărilor privind pescuitul în obiectivele piscicole naturale și asigurării protecției fondului piscicol. Respectiv, nu a fost modificat nici Regulamentul privind autorizarea pescuitului în obiectivele acvatice naturale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 888 din 6 august 2007, care urma să fie ajustat la noile modificări legislative.

Cooperarea în sectorul energetic

Total acțiuni pentru 2017:20

Realizat: 8

Nerealizat:12

Ministerul Economiei și Infrastructurii a asigurat revizuirea Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în anul 2030 (aprobată prin Hotărârea Guvernului Nr. 102 din 05.02.2013). Promovarea acesteia și adoptarea de către Parlament, conform prevederii de la art. 4, alin. (1), lit. b) a Legii Nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, este planificată pentru anul 2018. După exercițiul de revizuire/ actualizare a Strategiei, se va asigura actualizarea foilor de parcurs în domeniul energetic pentru perioada 2015-2030 (HG 409 din 16.06.2015).

Cooperarea cu UE în contextul prevederilor Acordului de Asociere și respectiv din Tratatul Comunității Energetice este tradițional structurată pe două paliere: cel al preluării standardelor europene și respectiv implementarea lor și diversificarea surselor de energie prin intermediul conexiunilor de energie electrică și gaze naturale.

Sub aspect legislativ o evoluție importantă a constituit adoptarea noii legi cu privire la energetică (Legea nr. 174 din 21.09.2017) care consolidează independența și autoritatea ANRE și creează premise pentru consolidarea unui cadru de afaceri transparent și echitabil în sectorul energetic.

În contextul aplicării Legii nr. 174 Metodologia de determinare a tarifelor fixe și a prețurilor la energia electrică produsă de producătorii eligibili din surse regenerabile de energie a fost aprobată în ședința publică a Consiliului de Administrație ANRE la data de 28 septembrie 2017, Hotărârea nr.375. Prezenta hotărâre a fost publicată în MO la data de 10 noiembrie 2017.

În ceea ce privește evoluțiile referitoare la aplicarea pachetelor energetice II și III pe dimensiunea electricității menționăm că ÎS “Moldelectrica” va fi certificată ca operator de transport și de sistem după finalizarea reformei Guvernului/ autorităților publice centrale, și anume după separarea și asigurarea independenței operatorului sistemului de transport al energiei electrice conform la prevederilor art. 26 din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică.

Totodată, se lucrează împreună cu asistența BERD asupra modelelor de unbundling pentru piața de gaze naturale.

Societatea pe Acțiuni „Energocom” a fost desemnată în calitate de furnizor central de energie electrică pînă la 1 ianuarie 2021, conform Hotărîrii de Guvern nr. 885 din 01.11.2017 cu privire la desemnarea furnizorului central de energie electrică.

La sfârșitul lunii martie 2017, urma să intre în vigoare ”Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile”, care transpune Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 referitoare la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. Ministerul Economiei, însă, a solicitat amânarea aplicării, respectiv aceasta va intra în vigoare la 25.03.2018.

Regulamentul privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie a fost aprobat în ședința publică a Consiliului de Administrație ANRE la data de 28 septembrie 2017, Hotărârea nr.376 Prezenta hotărâre a fost publicată în MO pe 10 noiembrie 2017.

În contextul conexiunilor de energie electrică cu piața europeană menționăm definitivarea Catalogului de măsuri definit în conformitate cu manualul de operare și recomandările tehnice ale ENTSO-E care va constitui Anexa la proiectul Acordului dintre Ucraina și Republica Moldova privind condițiile de interconectare la sistemul ENTSO-E. Proiectul Acordului a fost aprobat de GR CE din cadrul ENTSO-E, iar la data de 28.06.2017 a demarat procesul de semnare a Înțelegerii Contractuale de către toți operatorii de sistem din cadrul ENTSO-E.

La data de 29.06.2017 Î.S. Moldelectrica a semnat Acordul respectiv, prin care își asumă responsabilitatea implementării măsurilor prevăzute în Catalogul de măsuri, cât și alte posibile măsuri ce vor fi identificate pe parcurs, urmare studiilor suplimentare planificate. Acordul a intrat în vigoare la data de 06.07.2017, urmare semnării acestuia de către Î.S. Moldelectrica și cel puțin 80% din operatorii ENTSO-E.

În contextul asigurării conexiunii energetice pentru transportul gazelor naturale prioritatea cheie a anului a fost avansarea procedurilor pentru construcția segmentului Ungheni-Chișinău a conductei de gaze naturale Iași-Chișinău.

Astfel, prin contractul nr. 499 din 22.11.2016 semnat de Ministerul Economiei, Î.S. ”Vestmoldtransgaz” și SNTGN ”Transgaz” (România) au fost contractate serviciile de executare a lucrărilor de proiectare pentru proiectul „Conducta de interconectare a sistemului de transport gaze naturale din România cu sistemul de transport gaze naturale din Republica Moldova, faza II pe direcția Ungheni-Chișinău”.

În data de 09.06.2017 a fost adoptată Legea nr. 105 din privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni – Chișinău, care a fost publicată în MO al RM nr.216-228 art. Nr: 351 la data de 30.06.2017.

La 06.09.2017 a fost obținut Certificatul de urbanism pentru proiectare. În rezultat, beneficiarul a obținut avizele de racordare la rețelele de transport (cu SRL Moldovatransgaz - 03.10.2017) și distribuție (cu SRL Chișinău-Gaz - 04.10.2017 și SRL Ungheni-Gaz - 26.10.2017), condițiile tehnice de traversare a drumurilor și căilor ferate cu conducta de gaze naturale, avizele de racordare la rețeaua de apă și canalizare, rețelele electrice și telefonie.

În conformitate cu cadrul normativ cu privire la realizarea lucrărilor de elaborare a documentației de proiect și executare a lucrărilor de construcție a fost coordonată axa traseului cu Consiliul național al monumentelor istorice și cu Agenția națională de arheologie. În acest scop, la data de 19 septembrie 2017, a fost semnat Contractul pentru serviciile de descărcare arheologică a siturilor aflate pe traseul gazoductului Ungheni-Chișinău (actualmente în curs de desfășurare).

SNTGN "Transgaz" a încheiat și predat etapizat (14.09.2017, 09.11.2017, 11.12.2017) spre verificare Beneficiarului livrabilele pentru documentația de proiect (cu excepția conexiunilor obiectelor supraterane la rețelele ingineresti). Totodată, aceasta a fost transmisă și către proiectantul de specialitate licențiat în RM - ICPT "Energoproiect", spre adaptare la cadrul normativ național. La data de 28.12.2017, Î.S. "Vestmoldtransgaz" a prezentat verficatorului de stat spre verificare setul documentației de proiect.

Totodată, în vederea promovării energiei regenerabile au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- Formularea sarcinii de studiere a potențialului energetic solar și eolian în raport cu topologia existentă a sistemului electroenergetic pentru analiza deciziei de instalare a stagiilor de energie regenerabilă în sensul facilitării injectării energiei regenerabile în rețeaua națională.
- Elaborarea metodei de calcul a regimului în circuite cu sarcini și surse neliniare distribuite de generare pentru estimarea stabilității de funcționare a rețelelor de joasă tensiune.
- A fost analizată capacitatea sistemului electroenergetic al Moldovei, cu excepția Transnistriei, de a asimila puterea în valoare de 3174MW, generată de instalațiile eoliene, fără a lua în calcul necesitatea legată de balansare și stabilizare.
- A fost stabilită existența potențialului de reducere a pierderilor în sistem cu până la 20% prin introducerea a peste 130MW putere instalată a stațiilor eoliene în cele mai favorabile puncte (în total 13 noduri de consum) din considerente de amplasare și ale regimului de vânturi.

De asemenea, în vederea asigurării securității energetice a Republicii Moldova au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- A fost efectuat calculul regimului sistemului unificat electroenergetic România - R. Moldova - Ucraina cu modelarea includerii conexiunii intersistemice 330kV în varianta liniei de tip LEDA cu două circuite.
- A fost examinată varianta substituirii soluției proiectului în baza liniei 400kV pe o linie cu două circuite Bălți - Suceava.
- A fost efectuat calculul parametrilor liniei electrice Vulcănești - Chișinău cu propunerea substituirii liniei tradiționale pe o linie LEDA 330kV. A fost efectuată analiza parametrică a transferului de putere între fazele liniilor de tip LEDA 330/400 kV.
- Au fost efectuate calcule asupra parametrilor liniilor LEDA cu poziționarea conductoarelor în plan orizontal în două variante. Au fost elaborate modele matematice și metode de calcul ale parametrilor și ale regimurilor permanente în LEDA cu multe conductoare la tensiunea 110-500 kV. Noutatea științifică constă în realizarea modelelor matematice în sistemul fazic de coordonate, fapt ce permite determinarea separată a caracteristicilor de transport a energiei electrice pentru fiecare fază (conductor).

- A fost realizat studiu pentru propuneri de modernizare a sistemului electroenergetic al Republicii Moldova în contextul implementării concepției rețelelor inteligente Smart Grids.
- Hotărârea cu privire la aprobarea Regulamentului privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic nr. 353/2016 din 27.12.2016 a fost publicată în Monitorul Oficial la data de 24.03.2017.

În calitate de restanțe menționăm neadoptarea:

- Regulamentului cu privire la autorizarea evaluatorilor de clădiri și inspectorilor sistemelor de încălzire
- Regulamentul cu privire la autorizarea inspectorilor sistemelor de climatizare va fi elaborat odată cu intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind inspecția periodică a sistemelor de climatizare.
- Proiectului legii cu privire la crearea și menținerea nivelului minim al stocurilor petroliere, ce transpune Directiva 2009/119/CE.

Transporturi

Total acțiuni pentru 2017:17

Realizat: 3

Nerealizat:14

În perioada de referință au fost identificate proiectele prioritare pentru modernizarea și reabilitarea infrastructurii de transport feroviar pe direcțiile de conexiune cu TEN-T:

- 1.Reabilitarea și modernizarea liniei de cale ferată de la Cuciurgan (frontiera ucraineană) către porturile Reni (Ucraina) și Giurgiulești.
2. Construcția unei noi linii de cale ferată bazată pe standardele UE (1,435) Chișinău-Ungheni (frontiera română).
3. Reabilitarea și modernizarea liniei de cale ferată de la stația Mogylev-Podolskyi (frontiera cu Ucraina) către stația de la Bender prin stațiile de la Ungheni și Chișinău.
- 4.Reabilitarea, modernizarea și consolidarea liniei de cale ferată Cuciurgan (frontiera ucraineană) către portul Giurgiulești prin Basarabeasca și Cahul; 2 proiecte diferite, unul prin Cahul și altul prin Basarabeasca.
5. Reabilitarea și modernizarea liniei de cale ferată Bălți-Mateuți.

În contextul conexiunii la TEN-T remarcăm semnarea pe marginea Summitului Parteneriatului Estic din 24 noiembrie 2017 între RM și UE a Înțelegerii de Nivel Înalt privind Harta indicativă referitoare la rețeaua TEN-T.

Pentru finanțarea lucrărilor de modernizare, reabilitare și întreținere a drumurilor publice, mărimea fondului rutier pentru anul 2017 a fost aprobat în sumă de 1430,0 mln lei (conform Legii bugetului de stat pe anul 2017, nr. 279 din 16.12.2016). Prin legea nr. 33 din 17.03.2017 pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pentru anul 2017 nr. 279/2016 (în vigoare 31.03.2017), mărimea fondului rutier a fost precizat în sumă de 1815,9 mln lei. Pe parcursul anului 2017 au fost utilizați din bugetul de stat 1779,8 mln lei pentru finanțarea lucrărilor de modernizare, reabilitare și întreținere a drumurilor naționale și locale.

În premieră pentru Republica Moldova a fost adoptat (la 21.12.2017) de către Parlament Codul Aerian, care urmează să intre în vigoare în anul 2018. Prevederile codului stabilesc procedurile de certificare și operare a aeronavelor, de protecție a persoanelor și bunurilor de la

sol, de certificare a operatorilor aerieni, aerodromurilor, personalului aeronautic, precum și a tehnicii aeronautice.

Prin legea nr. 176 din 21.07.2017 au fost aprobate modificări și completări la Legea nr. 599-XIV din 30 septembrie 1999 pentru aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova prin care se stabilesc competențele Agenției Navale a RM în calitate de instituție responsabilă de administrarea de stat în domeniul transportului naval.

De asemenea, în perioada de raportare pot fi menționate următoarele acte normative neadoptate:

- Proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea regulamentului de funcționare a Agenției Navale
- Proiectul hotărîrii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea pe drumurile publice a transporturilor rutiere cu greutate și/sau gabarite ce depășesc limitele stabilite
- Proiectul hotărîrii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la inspecția tehnică periodică a vehiculelor rutiere;
- Proiectul de lege privind modificarea Codului transporturilor rutiere nr. 150 din 17 iulie 2014;
- Proiectul de lege de modificare a Legii nr. 176 din 12 iulie 2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova;
- Proiectul hotărîrii Guvernului privind condițiile de obținere a brevetelor de conducător al navei de navigație internă pentru transportarea mărfurilor și călătorilor;
- Proiectul hotărîrii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri;
- Proiectul de lege cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi;
- Proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind alocarea sloturilor orare pe aeroporturile din Republica Moldova;

Deși a fost adoptată de Parlament legea nr. 264 din 07.12.2017 cu privire la aderarea RM la Protocolul privind aspecte specifice ale echipamentelor aeronautice, adoptat la Cape Town, la 16 noiembrie 2001 nu a intrat în vigoare în termenul stabilit.

De asemenea, în termenii stabiliți în Planul Național de Acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere nu s-au realizat:

- Crearea Biroului de Investigare a Accidentelor
- Crearea serviciului de monitorizare și dirijare a navelor maritime, ca subdiviziune a Agenției Navale a Republicii Moldova
- Transpunerea elementelor din Directiva prin instituirea Comitetului Utilizatorilor din Aeroport
- Prezentarea raportului pe implementarea Strategiei de transport și logistică pentru 2013-2022.

Mediul înconjurător

Total acțiuni pentru 2017:10

Realizat: 4

Nerealizat: 6

Proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Programului de conservare și sporire a fertilității solurilor pentru anii 2017-2020 a fost aprobat prin Hotărârea Nr. 554 din 14 iulie 2017.

A fost adoptată Legea nr. 11 din 02.03.2017 privind evaluarea strategică de mediu, dar data intrării în vigoare este 07.03.2018.

Prin Legea nr. 162 din 20.07.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative prevederile Directivei 92/43/CEE a Consiliului privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică au fost transpuse în Legea regnului vegetal nr. 239-XVI din 8 noiembrie 2007 și Legea nr. 94-XVI din 5 aprilie 2007 cu privire la rețeaua ecologică.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 554 din 14.07.2017 a fost aprobat Planului de acțiuni privind implementarea Programului de conservare și sporire a fertilității solurilor pentru anii 2017-2020

Pe parcursul semestrului I, 2017 s-a elaborat proiectul Foii de parcurs pentru promovarea economiei verzi și dezvoltării durabile. Proiectul a fost definitivat și discutat în cadrul Grupului de lucru interministerial pentru promovarea economiei verzi în Republica Moldova și în cadrul Atelierului de informare și consultare „Evaluarea strategică de mediu – mecanism de promovare a economiei verzi”, organizat în cadrul proiectului EaP GREEN la 31 martie 2017.

Printre cele mai importante restanțe pot fi menționate neadoptarea următoarelor proiecte de acte:

- Proiectul ordinului pentru aprobarea Ghidului cu privire la executarea procedurilor privind evaluarea impactului asupra mediului (EIM);
- Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii apelor nr. 272 din 23 decembrie 2011;
- Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind instituirea Registrului zonelor protejate;
- Proiectul de lege privind calitatea apei potabile;
- Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea regulamentului sanitar pentru monitorizarea calității apei potabile.

Politici climatice

Total acțiuni pentru 2017:3

Realizat: 1

Nerealizat: 2

În perioada de referință, proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de la Paris a fost adoptat la 4 mai de către Parlament, Legea nr.78.

Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova pînă în anul 2030 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1470 din 30.12.2016, au fost publicate în Monitorul Oficial nr. 85-91 din 24.03.2017.

A fost elaborat proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de

gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice. Proiectul este plasat pe pagina <http://clima.md/libview.php?l=ro&idc=276&id=4022>.

Restanțele înregistrate includ:

- Elaborarea Strategiilor de adaptare la schimbările climatice în domeniile de silvicultură și sănătate
- Elaborarea Listei instalațiilor care necesită autorizare de mediu

Societatea informațională

Total acțiuni pentru anul 2017:3

Realizat: 2

Nerealizat:1

A fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 201 din 28.03.2017 pentru instituirea cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică. Prin implementarea cerințelor de securitate cibernetică se urmărește uniformizarea și sistematizarea procedurilor interne, controlul accesului, securitatea fizică și operațională a infrastructurii de comunicații și IT, planurile de protecție și de recuperare etc.

De asemenea, măsurile și realizate în primul semestru ce vin să continue acțiunile incluse în PNA AA 2014-2016 se referă la demararea etapei de achiziționare a sistemului informațional 112, fiind aprobat pe 2 martie curent caietul de sarcini pentru crearea infrastructurii de comunicații și a sistemului informațional automatizat. Documentul a fost elaborat cu suportul unei echipe de experți internaționali. Conform Planului de acțiuni privind implementarea Serviciului Național Unic pentru apelurile de urgență 112, testarea sistemului dat va avea loc până la finele lui 2017, iar darea în funcțiune totală urmează să aibă loc în trimestrul III 2018.

În perioada 6-7 aprilie la Chișinău a fost organizat un atelier de lucru și ședința plenară anuală a Grupului reglementatorilor în domeniul comunicațiilor electronice din țările Parteneriatului Estic (Grupul EaPeReg). La ședința plenară anterioară, ANRCETI a fost aleasă în funcția de președinte al grupului EaPeReg pentru anul 2017, iar Autoritatea Națională pentru Administrarea și Reglementare în Comunicații din România (ANCOM) - în funcția de vicepreședinte.

Turism

Total acțiuni pentru 2017: 6 (2 acțiuni cu caracter continuu)

Realizat: 2 (cu caracter continuu)

Nerealizat: 4 (o acțiune cu caracter continuu)

În anul 2017 Agenția Turismului a pus accent dezvoltarea profesională în domeniul turismului, fiind organizate seminare, training-uri, ateliere de lucru în parteneriat cu Asociațiile de profil, (ADT ANTREC, ANTRIM), inclusiv în contextul implementării proiectului "Dezvoltarea clusterelor agroturistice în Moldova. Consolidarea afacerilor non-agricole în zonele rurale" (2016 – 2017), finanțat de Ministerul Afacerilor Externe al Poloniei.

A fost elaborat și lansat în cadrul primului Forum al hotelierilor de pe ambele maluri, desfășurat la Chișinău la 31 mai 2017 Catalogul "Best Hotels of Moldova", care include informații despre hotelurile din dreapta și stînga Nistrului.

Dezvoltarea regională, cooperare la nivel transfrontalier și regional

Total acțiuni pentru 2017: 10 (1 acțiune cu caracter continuu)

Realizat: 6 (1 acțiune cu caracter continuu)

Nerealizat: 4

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră și regională, în 2017, au fost organizate 3 sesiuni de instruire în cadrul Programului Operațional Comun „Bazinul Mării Negre 2014-2020” (Chișinău pe 3 aprilie 2017, Bălți - 4 aprilie 2017 și Cahul - 6 aprilie 2017) și o sesiune de instruire în cadrul Programul Transnațional Dunărea 2014-2020 organizată pe 16 mai 2017. Totodată, experții oficiului acordă suport consultativ colaboratorilor Cancelariei de Stat.

Tot la acest capitol, în 2017 au fost lansate apelurile de proiecte pentru:

- Programul Operațional Comun România-Republica Moldova.
- Programul Operațional Comun „Bazinul Mării Negre 2014-2020”.
- Programul Transnațional Dunărea.

Pe dimensiunea dezvoltării regionale, în 2017 au fost aprobate în cadrul ședințelor Consiliilor Regionale de Dezvoltare Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia Programele regionale sectoriale în domeniul infrastructurii de afaceri și în domeniul creșterii atractivității turistice.

În același timp, pe domeniul dezvoltării regionale se înregistrează restanțe precum:

- intrarea în vigoare a Hotărîrii Guvernului cu privire la elaborarea Conceptului Planului (Schemei) de amenajare a teritoriului național;
- îmbunătățirea mecanismului de coordonare a activităților legate de implementarea proiectelor de dezvoltare regională în cadrul Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale,
- consolidarea cadrului instituțional și a potențialului administrativ: eficientizarea cooperării și coordonării interministeriale și la nivel regional.

În ceea ce privește proiectul legii privind dezvoltarea regională, este de menționat faptul că, în perioada ianuarie – aprilie 2017 a fost elaborat primul proiect al noii legi. Totodată, în cadrul ședințelor de lucru pentru elaborarea proiectului de lege au fost discutate mai multe opțiuni privitor la statutul Fondului Național de Dezvoltare Regională și modul de activitate a acestuia, precum și opțiunile de reformă a administrației publice locale. Din considerentul necesității clarificării acestor aspecte importante a fost solicitat extinderea termenului de elaborare a noii legi pînă la trimestrul IV 2018.

Sănătate publică

Total acțiuni pentru 2017: 1

Realizate: 1

În perioada de referință a fost aprobată Hotărîrea Guvernului nr. 613 din 1 august 2017 „Pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind avertismentele de sănătate și etichetarea produselor din tutun, a tutunului destinat rulării în țigarete și a produselor conexe..

La 23.11.2017 a fost aprobat Programul național privind controlul tutunului pentru anii 2017-2021 și Planul de acțiuni privind realizarea acestuia (HG nr. 1015). Programul a fost elaborat pentru executarea prevederilor Legii nr.278-XVI din 14 decembrie 2007 privind controlul tutunului, altor legii conexe, precum și a Convenției — Cadru la temă a Organizației Mondiale a Sănătății, ratificată de Republica Moldova. Prin acest Program Guvernul își

propune să instituie un sistem național de monitorizare a tendințelor morbidității și mortalității legate de consumul produselor din tutun, informarea și educarea populației în privința daunelor cauzate de fumat, inițierea unor programe de consiliere pentru persoanele fumătoare, precum și de tratament a dependenței de tutun.

La 15.12.2017, delegația RM a participat la cea de-a doua reuniune a subcomitetului RM-UE Cluster 6 „Politici sociale, egalitate de șanse, ocuparea forței de muncă și sănătate publică”. În rezultatul reuniunii subcomitetului, experții UE au emis un șir de recomandări pentru RM în vederea implementării reformelor în domeniile de referință și a angajamentelor asumate în cadrul AA, fiind reiterată disponibilitatea oferirii sprijinului și asistenței tehnice din partea UE pentru preluarea celor mai bune practici. Totodată, a fost reconfirmată deschiderea spre continuarea dialogului și a cooperării între RM-UE pe domeniile de raportare.

Republica Moldova continuă participarea la cel de-al treilea Program de acțiune al UE în domeniul sănătății (2014-2020). Programul are patru obiective specifice – promovarea sănătății, prevenirea bolilor și promovarea modului sănătos de viață; protejarea cetățenilor de riscurile bolilor transfrontaliere; contribuirea la sistemul de sănătate inovativ; facilitarea accesului cetățenilor la medicina calitativă.

Protecția civilă

Total acțiuni pentru 2017: 2

Realizate: 2

În perioada de referință, au fost consolidate capacitățile statului în domeniul protecției civile, fiind realizate următoarele acțiuni:

- a fost aprobat Regulamentul de acordare a suportului țării gazdă în situații excepționale (HG nr. 408 din 6.06.2017).
- a fost aprobat Ordinul Ministerului Afacerilor Interne pentru aprobarea procedurilor standard de operare pentru aplicarea Regulamentului de acordare a suportului țării-gazdă în situații excepționale (POS-urile au fost aprobate prin Ordinul Comun dintre MAI, MSMPS, SV și ANSA nr.342/851/472-0/387 din 13 noiembrie 2017).
- au fost consolidate capacitățile angajaților MAI prin instruirea și preluarea celor mai bune practici internaționale, în cadrul cursurilor de durată scurtă, conform indicatorilor de performanță, pe următoarele domenii: *campanii de informare pentru prevenirea situațiilor excepționale;etică și anticorupție;vizualizarea și colectarea datelor geospațiale în situații excepționale;pregătirea și răspuns la dezastre.*

Nu în ultimul rând, în perioada 18-21 septembrie, la Chișinău a fost desfășurat exercițiul EUMOLDEX 2017. Exercițiul a adunat echipe de salvatori din țările PaE, dar și SMUE, Cehia, Danemarca și România. Acest exercițiu a reprezentat o oportunitate unică pentru toate statele participante de a testa și a îmbunătăți potențialul de gestionare a riscurilor și dezastrelor, consolidarea capacităților de comunicare, intervenție și luarea deciziilor în situații excepționale. Totodată, la ultima ședință a Grupului Consultativ Național au fost abordate prioritățile și activitățile Programului PPRD East2 pentru anul 2018.

Cooperarea în materie de învățământ, formare, multilingvism, tineret și sport

Total acțiuni pentru anul 2017: 21 (dintre care 3 cu caracter continuu)

Realizate: 16 (dintre care 3 cu caracter continuu)

Nerealizate: 5

În sectorul învățământului, formării, multilingvistului, tineretului și sportului pentru anul 2017 au fost planificate 21 acțiuni, dintre care 3 cu caracter continuu.

Printre realizările principale menționăm aprobarea documentelor care vin să asigure modernizarea sistemului de învățământ și promovarea formării profesionale:

- Aprobarea unui nou *Nomenclator al domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior* ajustat la cerințele pieței muncii, care oferă absolvenților mai multe posibilități de angajare în câmpul muncii (HG nr. 482 din 28 iunie 2017);
- Aprobarea *Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova* (Hotărârea Guvernului nr. 1016 din 23.11.2017);
- Aprobarea *Recomandărilor cadru privind remunerarea conducătorilor de doctorat și a comisiilor de îndrumare*, aprobate prin HG nr. 531 din 10 iulie 2017 ca proiect de modificare și completare a HG cu privire la modificarea și completarea anexei la HG nr.1007 din 10.12.2014 a Regulamentului privind organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III.

Totodată, în perioada de raportare a fost finalizată implementarea Acordului de finanțare Nr.8 din 15.05.2014 între Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al implementării reformei învățământului vocațional/tehnic din Republica Moldova, semnat la 15 mai 2014.

S-a majorat substanțial numărul elevilor și al agenților economici care sunt încadrați în procesul de formare profesional-tehnică prin sistem dual: de la circa 280 de elevi în anul 2016 la peste 600 de elevi în anul 2017 și de la circa 15 agenți economici în anul 2016 la 44 de agenți economici în anul 2017, implicați în procesul de oferire a instruirii prin sistem dual.

De asemenea, pe parcursul anului 2017 au fost efectuate investiții în vederea reconstrucției Centrelor de Excelență (informatică și tehnologii informaționale, construcții, transporturi, servicii și prelucrarea alimentelor, medicină și farmacie) în valoare de circa 60 mln lei.

Continuă procesul de formare la un nivel calitativ nou, prin doctorat, a cadrelor universitare, alocându-se anual circa 300 de granturi doctorale în valoare de 16 mln lei.

Prin Programul Uniunii Europene Erasmus + , în anul 2017, tinerii din țară au valorificat circa 500 de mobilități academice de scurtă durată în centre universitare din Europa, în cadrul Acțiunii cheie nr. 1 – *Credit Mobility* și a continuat implementarea proiectelor instituționale din cadrul Acțiunii cheie nr.2 *Capacity building*.

În acest an, Comisia Europeană a selectat pentru finanțare în Republica Moldova patru proiecte de Consolidare a Capacităților în Învățământul Superior cu participarea universităților din țările europene. Bugetul total pentru aceste proiecte este de peste 3 mln de euro, dintre care 1 mln de euro va reveni Republicii Moldova.

În același timp, un nou proiect Jean Monnet va fi realizat cu sprijinul financiar al Programului Erasmus + (aprox. 29 000 EUR). Până în prezent, opt proiecte din această Acțiune specifică sunt desfășurate în Republica Moldova.

Menționăm, că 22 de universități din Republica Moldova sunt active în programul Erasmus +.

Totodată, nu au fost realizate o serie de acțiuni, restanțele pentru anul 2017 incluzând:

- Cele trei acte normative ce vizează Învățarea pe tot parcursul vieții (*proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului de creare și funcționare a Centrelor de validare a cunoștințelor obținute în context nonformal și informal, proiectul Metodologiei de certificare a competențelor și cunoștințelor dobândite în contexte nonformale și informale și proiectul Ordinului Ministerului Educației pentru aprobarea Ghidului de validare a cunoștințelor și competențelor în context nonformal și informal (implicarea pieței muncii în procesul de evaluare)*). Acestea au fost reconceptualizate într-un singur document – *Regulamentul cu privire la certificarea competențelor dobândite în contexte de educație nonformală și informală*. Regulamentul va avea ca anexe Metodologia și Ghidul de implementare a procesului de certificare a competențelor dobândite în contexte de educație nonformală și informală (Regulamentul urmează a fi aprobat în trim. I, anul 2018).
- Fondarea a 2 Centre de validare a cunoștințelor obținute în context nonformal și informal.
- De asemenea, au fost realizate doar 6 dintre cele 20 de cursuri de instruire în cadrul instituțiilor de învățământ și organizațiilor private sau ONG (piața muncii) cu privire la Învățarea pe tot Parcursul Vieții și Procesul de validare a cunoștințelor și competențelor în context nonformal și informal planificate pentru anul 2017.

În ceea ce privește dimensiunea ***tineretului și sportului***, menționăm aprobarea *Programului de dezvoltare a Centrelor de tineret pentru perioada 2017-2022* (Ordinul Ministerului Tineretului și Sportului nr. 65-T din 6 aprilie 2017). Totodată, prin Ordinul nr. 64-T din 6 aprilie 2017 a fost aprobat *Regulamentul Cadru cu privire la funcționarea Centrului de tineret*. 18 Autorități Publice Locale de nivelul II și-au asumat angajamentul pentru implementarea Programului de Dezvoltare a Centrelor de Tineret pentru anii 2017 – 2022, care are drept scop consolidarea capacităților instituționale ce ar permite dezvoltarea și extinderea teritorială a serviciilor de tineret, astfel încât să fie sporit numărul de tineri beneficiari și atinse următoarele obiective ale Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020.

A fost implementat *Programul de asistență pentru consolidarea și dezvoltarea instituțională a Consiliilor raionale/municipale ale Tinerilor*, prin intermediul căruia a fost acordat suport financiar și metodologic pentru consolidarea capacităților de organizare și funcționare a 14 Consilii Raionale/Municipale ale Tinerilor în calitate de structuri reprezentative, precum și de împuternicire a tinerilor pentru asigurarea participării lor în procesele de luare a deciziilor, la nivel local și regional.

De asemenea, a fost elaborat proiectul de Hotărâre a Guvernului privind crearea Agenției pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret.

Cooperarea în domeniul activităților de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrativă

Total acțiuni pentru anul 2017: 15 (dintre care 5 cu caracter continuu)

Realizate: 10 (dintre care 5 cu caracter continuu)

Nerealizate: 5

În sfera ***cercetare-dezvoltare*** pentru anul 2017 au fost planificate 15 acțiuni, dintre care 5 cu caracter continuu.

În perioada de raportare menționăm organizarea evenimentelor de informare, instruire și promovare a oportunităților oferite de Programul-cadru al Uniunii Europene de cercetare și inovare „Orizont 2020”, Programul „Acțiunile Marie Skłodowska Curie”, Programul European de cooperare Științifico-tehnologică (COST) și de Consiliul European de Cercetare (ERC). Reprezentanți oficiali și experți naționali din Republica Moldova au participat în Comitetele de Program Orizont 2020, Comitete strategice și grupurile de lucru organizate la nivel Paneuropean. Pe parcursul anului 2017 comunitatea științifică din RM a participat în 47 proiecte comune bilaterale și multilaterale de cercetare.

În anul 2017 Academia de Studii Economice a Moldovei și Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale au obținut logo-ul „Exelență în Cercetare”, fiind a 6-a instituție din RM care obținut logoul “Exelență în Cercetare”

De asemenea, au fost întreprinse măsuri necesare în vederea implementării și popularizării programului EURAXESS și extinderii serviciilor sale în regiunile țării. În RM activează 27 de puncte locale de contact pentru Programul EURAXESS, iar portalul național EURAXESS este actualizat permanent.

Menționăm, că implementarea Planului de acțiuni privind participarea Republicii Moldova la programul Orizont 2020 este îndeplinită în volum de 70%.

Restanțele acumulate în perioada de rapoarte vizează:

- Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea *Foii Naționale de Parcurs pentru integrarea în Spațiul European de Cercetare (ERA)* (a fost elaborată și aprobată Hotărârea CSSDT al AȘM din 21.12.2017 pentru aprobarea Foii Naționale de Parcurs pentru integrarea în Spațiul European de Cercetare (ERA));
- Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 920 din 7 noiembrie 2014 „*Cu privire la aprobarea Strategiei de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020*” conform recomandărilor experților europeni prezentate în cadrul exercițiului de evaluare PSF în H2020;
- Crearea noilor structuri abilitate cu coordonarea și administrarea domeniului științei la nivel de Guvern;
- Instituirea comitetului comun Moldova–UE cu scopul monitorizării participării Republicii Moldova în Programul „Orizont 2020”.

O realizare importantă o constituie adoptarea la data de 21 septembrie 2017 în lectura a doua a Proiectului de lege privind modificarea *Codului nr. 259 din 15 iulie 2004 cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova* în conformitate cu recomandările experților europeni și racordarea cu *Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014* (Legea nr. 190 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Codul cu privire la Știință și Inovare al Republicii Moldova și Codul Educației*)), deși, din cauza intrării în vigoare a acesteia este după termenul preconizat inițial va fi contabilizată ca restanță.

Cooperarea în domeniul culturii, al politicii audiovizuale și al mass-media

Total acțiuni pentru anul 2017: 14

Realizate: 10

Nerealizate: 4

În domeniul culturii, al politicii audiovizuale și al mass-media pentru anul 2017. au fost planificate 14 acțiuni pentru realizare, dintre care 9 acțiuni au fost realizate și 5 nerealizate.

În sectorul ***culturii*** menționăm că în perioada de raportare au fost susținute financiar 15 proiecte de producție de film de toate genurile, a fost realizat studiul „Potențialul industriilor creative în Republica Moldova” prin intermediul Programului „Cultură și Creativitate” al Parteneriatului Estic² și implementat *Proiectul TWINING – Suport pentru promovarea patrimoniului cultural al Republicii Moldova prin conservarea și protejarea lui.*

Menționăm, totodată, organizarea și desfășurarea celor 5 sesiuni de informare și instruire privind participarea și accesarea finanțării Programului „Europa Creativă. De asemenea, au fost realizate cele 3 sesiuni de instruire planificate pentru anul 2017 pentru specialiștii din domeniul biblioteconomic, case de cultură și patrimoniu imaterial privind managementul proiectelor din cadrul Programului Europa Creativă.

În vederea susținerii afacerilor din domeniul industriilor creative se realizează Foaia de parcurs pentru susținerea de start-up-uri în domeniul industriilor creative. A fost lansat procesul de creare a Centrului național de susținere a industriilor creative “Creative Hub”.

Una din principalele activități în ***domeniul mass-media*** desfășurate pe parcursul anului o constituie activitatea Grupului de lucru pentru îmbunătățirea legislației mass-media, divizat în 8 sub-grupuri de lucru în funcție de tematică. Astfel, sub-grupul de lucru nr. 1 lucrează asupra elaborării noului Cod al Audiovizualului, iar sub-grupul de lucru nr. 4 - asupra elaborării Strategiei de dezvoltare a mass-mediei.

La data de 19 decembrie curent la ședința grupului de lucru a fost prezentat proiectul noului Cod al Audiovizualului - *Codul Serviciilor Media Audiovizuale al Republicii Moldova*, care vine să confirme adeziunea Republicii Moldova la standardele europene privind libertatea de exprimare și accesul la serviciile media audiovizuale și creează cadrul necesar aplicării Directivei 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010. Tot în cadrul acestei ședințe a fost prezentat proiectul Concepției politicii naționale de dezvoltare a mass-media din Republica Moldova (2018-2025)

De asemenea, pe data de 30 martie 2017, Parlamentul a votat în a doua lectură proiectul de Lege privind modificarea și completarea Codului audiovizualului, care conține prevederi privind promovarea produsului autohton, iar la data de 7 decembrie 2017 Parlamentul a adoptat proiectul de lege privind modificarea Codului Audiovizualului, care are drept obiectiv lupta cu propaganda, manipularea externă care poate duce la prejudicii pentru securitatea statului.

În a doua jumătate a anului 2017 CCA a organizat trei seminare zonale (Bălți, Cahul, Chișinău) cu titularii licențelor de emisie și autorizațiilor de retransmisie, în cadrul cărora au fost abordate probleme ce țin de cadrul legal curent și îmbunătățirea acestuia, protecția consumatorului de programe (a minorilor), dezvoltarea produsului autohton, asigurarea egalității de gen, asigurarea accesului persoanelor cu deficiențe de auz și văz la serviciile audiovizuale.

La data de 15 decembrie 2017, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a organizat un seminar pentru jurnaliști cu genericul „Drepturile omului în cadrul serviciilor audiovizuale”. Evenimentul a fost centrat pe respectarea drepturilor omului, drepturile copiilor și a persoanelor cu deficiențe de văz și auz în cadrul serviciilor de programe. Seminarul a fost

² <https://www.culturepartnership.eu/ro/article/forum-moldova-ro>

organizat cu suportul CoE și al UE prin intermediul programului, „Promovarea libertății și pluralismului mass-mediei în Republica Moldova”.

Un alt eveniment important au fost concursurile de selectare a proiectelor de emisiuni care abordează subiecte de interes public la care au participat 26 de radiodifuzori, care au prezentat 36 de proiecte de programe audiovizuale ce au cuprins temele anunțate în concurs. Din ele 25 au fost învingătoare prin vot deschis. Suma acordată pentru finanțarea proiectelor date a fost de 1 523 060 de lei, ce a fost distribuită conform solicitărilor din partea participanților la concurs (Deciziile CCA nr. 30/223 din 01.12.2017 și 33/237 din 19.12.2017).

Pe parcursul anului 2017, CCA a realizat mai multe monitorizări tematice de interes major. Astfel, a fost efectuată o monitorizare amplă a posturilor de televiziune (31) cu privire la respectarea art. 11 pct. (2) și (3) din Codul audiovizualului, modificări ce au intrat în vigoare la 01.10.17. În baza sesizărilor și specificității/sensibilității subiectului care urmează, CCA a efectuat monitorizări tematice a 24 de posturi de televiziune cu privire la clasificarea programelor audiovizuale în scopul protecției copiilor, la respectarea drepturilor și protecția copilului în programele audiovizuale și cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației. În general, conform raportului de monitorizare s-a atestat o ameliorare a situației la capitolul respectării drepturilor copilului în serviciile de programe ale radiodifuzorilor.

O altă monitorizare importantă generală a fost efectuată în baza Proiectului de decizie al CCA cu privire la accesul persoanelor cu deficiențe de auz și văz la serviciile de programe audiovizuale, aprobat în trimestrele 2 și 3 ale anului trecut (Decizia 16/101 din 21.07.2017). Au fost monitorizate 31 de posturi de televiziune, în speță buletinele informative.

Restanțele înregistrate vizează neadoptarea:

- Proiectului Legii pentru modificarea și completarea Legii cinematografilei nr. 116 din 3 iulie 2014;
- Proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Concepției naționale de dezvoltare a mass-media;
- Proiectului de lege privind protejarea monumentelor istorice. *În proces de avizare la CNA;*
- Proiectului Legii pentru modificarea și completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova.

Cooperarea cu Societatea civilă

Total acțiuni: 2

Realizate: 1:

Nerealizate: 1

Autoritățile și-au concentrat eforturile pentru asigurarea unui dialog activ și continuu cu societatea civilă, urmărind obiectivul implicării acesteia în procesul decizional și luarea în considerație a opiniei tuturor actorilor interesați. Astfel, au fost organizate 5 ședințe pentru promovarea cooperării dintre Guvern și societatea civilă cu participarea a 50 reprezentanți ai ONG-urilor, iar în cadrul proiectului „Consolidarea capacităților Platformelor Naționale din cadrul Forumului Societății Civile a Parteneriatului Estic” au fost organizate 4 ședințe consultative pentru schimb de informații și experiență dintre reprezentanții societății civile din RM și UE. În contextul stimulării participării societății civile la procese decizionale au fost

organizate 17 evenimente cu participarea societății civile. În perioada 18-19 decembrie 2017 a avut loc Săptămâna Națională a Voluntariatului.

Guvernul a aprobat noua componentă a Consiliului Național de Participare, la 29 mai 2017 desfășurându-se evenimentul de inaugurare a CNP. Prin HG nr. 472 din 28.06.2017 a fost modificat Regulamentul de funcționare a CNP.

Pe parcursul anului 2017 a continuat activitatea subgrupurilor create pentru revizuirea Strategiei de Dezvoltare a Societății Civile 2012 – 2015. Proiectul de lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia a fost înregistrat în Parlament, la 22 decembrie 2017. La 13 iunie a fost lansat Consiliul Societății Civile de pe lângă Președintele RM.

În cadrul Programului de Granturi 2017 pentru organizațiile de tineret au fost selectate 28 de proiecte ale organizațiilor de tineret pentru a implementare pe parcursul anului 2017. Suma totală alocată pentru realizarea acestor proiecte a fost de 6 076 371,53 MDL. Proiectele susținute financiar s-au axat pe următoarele priorități: Participarea tinerilor; Servicii pentru tineri; Oportunități economice pentru tineri și Consolidarea sectorului de tineret.

A continuat dialogul cu membrii Platformei Societății Civile RM-UE în contextul activităților entităților structurale ale cadrului instituțional RM-UE. Concomitent, a fost acordat sprijin în organizarea în incinta MAE IE, la 22 mai 2017, a celei de-a II-a reuniuni a Platformei Societății Civile RM-UE.

Autoritățile nu au reușit pe parcursul anului 2017 crearea paginii web a rețelei naționale a consiliilor locale ale tinerilor, conceptul fiind definitivat și demarat procesul de elaborare a portalului în parteneriat cu o companie IT (lansarea portalului este preconizată pentru I jumătate a anului 2018).

Cooperarea în domeniul protecției și al promovării drepturilor copilului

Total acțiuni: 6

Realizate 3

Nerealizate 3

În vederea realizării obiectivelor Strategiei pentru protecția copilului pentru anii 2014-2020, Guvernul a aprobat prin HG nr. 212 din 05.04.2017 Planul de acțiuni privind promovarea siguranței pe Internet a copiilor și adolescenților pentru anii 2017-2020. Prin HG nr. 591 din 24.07.2017 a fost creat Serviciului social Centrul de plasament pentru copii separați de părinți. Concomitent, în urma activității Comisiei speciale a Parlamentului au fost înaintate un șir de recomandări în vederea modificării și completării legislației pentru asigurarea alimentației calitative și sigure pentru viața și sănătatea copiilor în instituțiile preșcolare și de învățământ (Raportul Comisiei aprobat la 21.03.2017). La 16 noiembrie 2017, Parlamentul a audiat instituțiile responsabile de executarea recomandărilor, venind cu solicitarea către Guvern de a revizui criteriile de calificare și de selectare a furnizorilor de produse alimentare în instituțiile de învățământ.

Pe parcursul anului 2017, a continuat practica organizării activităților de formare (10 la număr) în instrumentarea cauzelor de violență și abuz asupra copiilor cu instruirea a 108 judecători și a 109 procurori. Prin activități de formare s-a urmărit și obiectivul sporirii calității asistenței juridice garantate de stat acordată copiilor în contact cu sistemul justiției

(organizate 3 seminare cu instruirea a 58 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat). Concomitent, în vederea prevenirii delincvenței juvenile, 65 minori din evidența birourilor de probațiune au fost implicați în programe probaționale, 82 minori în activități cultural-educative, alți 1768 minori din afara sistemului de probațiune au fost implicați în activități educative. Tot în contextul informării și conștientizării de către copii a consecințelor comportamentului delinvent a fost lansată Campania de informare cu genericul „Adolescență fără devianță”, în cadrul căreia angajații IGP (1590) au desfășurat 2265 activități informativ-educative pentru 75.086 elevi ai claselor V-VIII din 1223 instituții de învățământ gimnazial.

În contextul evaluării respectării drepturilor copiilor și implementării prevederilor legale cu privire la protecția copiilor în mass-media au fost realizate: o monitorizare separată (iulie 2017) a unui post de televiziune, precum și o monitorizare colectivă (august 2017) a serviciului de programe pentru 24 de posturi de televiziune, concomitent, au fost examinate 2 sesizări privind încălcarea drepturilor copiilor de către 2 posturi de televiziune.

În vederea asigurării implicării copiilor în procesul de promovare a politicilor publice și consultarea opiniei acestora privind problemele cu care se confruntă, în luna iunie și noiembrie au fost organizate cel de-al II-lea și cel de-al III-lea Forum al copiilor, în cadrul cărora au fost abordate inclusiv modalitățile de implicare a copiilor în procesul de monitorizare a implementării Convenției ONU pentru drepturile copilului.

Pe parcursul anului 2017 autoritățile au înregistrat întârzieri în ceea ce privește crearea Serviciului social „Centrul de zi pentru îngrijirea copiilor cu vârsta de 4 luni-1,5 (3) ani” și a sub-modulului de protecție a drepturilor copilului din Sistemul Informațional Automatizat „Asistența Socială” (în proces de dezvoltare). Nu a fost adoptat proiectul legii privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant, aflat la finele anului la etapa avizării interinstituționale (această inițiativă va fi sprijinită pe viitor de către A.O. „Terre des Hommes” prin prisma preluării celor mai bune practice în domeniu).

O prioritate majoră pentru anul 2018 o reprezintă crearea și asigurarea funcționării Consiliului copiilor pentru asigurarea participării active a acestora la procesul decizional.

TITLUL V COMERȚ ȘI ASPECTE LEGATE DE COMERȚ (DCFTA)

Total acțiuni pentru 2017: 142

Realizate: 92

Nerealizate: 50

Rata de implementare: 64,78%

Statistica comerțului /accesul mărfurilor pe piața UE

Total acțiuni pentru anul 2017: 1

Realizate: 1

Nerealizate: 0

Potrivit datelor prezentate de Biroul Național de Statistică, valoarea schimburilor comerciale între Republica Moldova și Uniunea Europeană în perioada ianuarie-noiembrie 2017 a constituit circa 3,6 mld. dolari SUA, reprezentând astfel circa 55,08% din totalul schimburilor comerciale realizate de către Republica Moldova în perioada de referință. Totodată, în comparație cu perioada similară a anului 2016, suma schimburilor comerciale RM-UE indică un trend pozitiv, astfel încât aceasta a crescut cu 20,52%.

Exporturile produselor moldovenești pe piața UE în perioada ianuarie-noiembrie 2017 au atins o valoare de 1,43 mlrd. dolari SUA, reprezentând astfel 65,68% din totalul exporturilor Republicii Moldova. În comparație cu aceeași perioadă a anului 2016, exporturile pe piața europeană au înregistrat o creștere în valoare de 20,01%. Importurile din Uniunea Europeană au atins o valoare de 2,17 mlrd. dolari SUA, reprezentând astfel 49,76% din totalul importurilor efectuate în Republica Moldova. În comparație cu perioada similară a anului 2016, importurile din UE indică o creștere cu aproximativ 20,86%.

În conformitate cu prevederile AA/DCFTA RM-UE, agenții economici beneficiază de scutiri anuale de taxe pentru contingentele tarifare pentru exportul de mărfuri, stipulate în anexa XV. În contextul valorificării contingentelor tarifare la exportul de fructe în UE în perioada 01.01.2017-31.12.2017 au fost exportate : 10000 tone struguri de masă din 10 000 tone (100%), 10000 tone prune din 10 000 tone (100%), 2190 tone mere proaspete din 40000 tone (5 %), 83 tone tomate din 2000 tone (4%) și 3 tone suc de struguri din 500 tone (1%).

La exportul de cereale prin utilizarea mecanismului de prevenire a eludării a fost constatată o creștere semnificativă, după cum urmează:

- a. Grâu, făina și aglomerate sub forma de pelete - 569929 tone (760 % din totalul cotei stabilite 75 000 t.),
- b. Porumb, făina și aglomerate sub forma de pelete – 160618 tone (124% din totalul de 130 000 t.),
- c. Orz, făina și aglomerate sub forma de pelete – 104628 tone (149% din totalul de 70 000 t.)
- d. Cereale prelucrate – 13979 tone (559 % din totalul de 2500 t.)

Totodată, Zahăr a fost exportat în proporție de 93% (34740 tone din totalul de 37 400 t.), iar Porumb zaharat în proporție de 52% (774 tone din totalul 1500 t.).

Analiza datelor privind valorificarea concesiilor tarifare acordate la importul de mărfuri din UE denotă o creștere a importului pe toate pozițiile, cu excepția produselor procesate din carne și celor din zahăr.

- a. carne de porc - 4000 t (100% din totalul de 4 000 t),
- b. carne de pasăre - 4 000 t (100% din totalul de 4 000 t)
- c. produse lactate - 1000 t (100% din totalul de 1 000 t)
- d. produse procesate din carne - 586 t (34% din totalul de 1 700 t)
- e. zahăr - 5 400 t (100% din totalul de 5 400 t)
- f. produse din zahăr – 381 t (60% din totalul de 640 t)

Menționăm în acest context că, în temeiul articolului 147 al Acordului de Asociere, Republica Moldova a solicitat partenerilor europeni examinarea posibilității majorării contingentelor tarifare pentru produsele exportate în UE (struguri de masă proaspeți, prune proaspete, cireșe), precum și operarea modificărilor în lista produselor care fac obiectul unui mecanism împotriva eludării (grâu, orz, porumb, zahăr, cereale prelucrate (alcool etilic)).

Bariere tehnice în fața comerțului, standardizare, metrologie, acreditare și evaluarea conformității

Total acțiuni pentru anul 2017: 25

Realizate: 9

Nerealizate: 16 (art. 173, 17 acțiuni)

În vederea alinierii la cerințele europene a sistemului de acreditare în perioada 15-25.02.2017 a fost realizată evaluarea Centrului Național de Acreditare (MOLDAC) de către echipa Cooperării Europene pentru Acreditare (EA). La 30.05.2017 acțiunile de înlăturare a neconformităților constatate au fost prezentate spre examinare și acceptare echipei EA de către MOLDAC.

A fost adaptat cadrul legislativ național la prevederile Acordului de Asociere prin:

- modificarea Legii nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, adoptată de Parlament la data de 30.06.2017
- modificarea HG nr.77 din 25.01.2017 „Privind reorganizarea Întreprinderii de Stat „Centrul de Acreditare în domeniul Evaluării Conformității Produselor”.
- adoptarea Legii nr. 164 din 20 iulie 2017 cu privire la privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope Legea intrată în vigoare la 04.08.2017.
- Prin Ordinul INM nr.75 din 10.10.2017 a fost creat Organismului de Certificare a Produselor al INM, care va efectua evaluări a conformității mijloacelor de măsurare (HG nr. 408/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare) și aparatelor de cântărit cu funcționare neautomată (HG nr. 267/2014 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind aparatele de cântărit neautomate). A fost elaborată documentația SMC și setul de documente necesar pentru acreditare. La 10.11.2017 a fost depusă la Centrul Național de Acreditare solicitarea de acreditare.
- Acordul EA-BLA a fost semnat la data de 05 octombrie 2017. În baza Acordului regional EA-BLA la 11.10.2017 MOLDAC a obținut recunoașterea internațională ILAC-MRA.

A continuat alinierea la standardele europene a sistemului național de metrologie prin realizarea următoarelor acțiuni:

- Acceptarea la 12.05.2017 a solicitării Institutului Național de Metrologie (INM) de aderare în calitate de membru asociat la Organizația Europeană de Cooperare în Metrologie Legală (WELMEC). Se planifică participarea INM la 7 Grupuri de lucru din cadrul WELMEC.
- Acceptarea la 17.05.2017 a solicitării Institutului Național de Metrologie (INM) de aderare în calitate de membru asociat la Asociația Europeană a Institutelor Naționale de Metrologie (EURAMET); Se planifică participarea INM la lucrările a 4 comitete tehnice (Quality, Thermometry, Ionising Radiation, Mass and Related Quantities).
- Efectuarea cercetărilor a 11 Etaloane Naționale și 2 Etaloane de referință.
- Participarea INM la intercomparările regionale în cadrul COOMET (17 comparări) și EURAMET (1 comparare), pe mai multe domenii de măsurare. Actualmente INM deține 43 rînduri ale capabilităților de măsurare publicate pe site-ul BIPM.

În contextul alinierii sistemului național de standardizare la standardele europene au fost înregistrate următoarele progrese pe parcursul anului:

- Rata de preluare a standardelor europene constituie 74.7%, în total. La data raportării au fost adoptate 18730 standarde europene în calitate de standarde moldovenești.
- Rata de preluare a standardelor europene relevante actelor normative stipulate în Anexa XVI a Acordului DCFTA constituie 100%.
- Identificarea și anularea a 1594 de standarde moldovenești, conflictuale cu standardele europene.

- Identificarea și anularea a 2811 de standarde depășite tehnologic și contradictorii cu legislația.
- Implementarea Sistemului de Management al Calității de către Institutul de Standardizare din Moldova. Institutul de Standardizare din Moldova (ISM) a obținut certificarea conform standardului ISO 9001: 2015 Sisteme de management al calității ca rezultat al auditului realizat de Societatea Română pentru Asigurarea Calității. Certificatul este valabil pînă la 10.12.2020 cu condiția vizării anuale.

La nivel internațional au fost conectate următoarele comitete tehnice naționale:

- 1. CT 1 Biblioteconomie. Informare. Documentare la lucrările comitetului tehnic internațional ISO/TC 46 Information and documentation;
- 2. CT 3 Tutun și produse din tutun la lucrările comitetului tehnic internațional ISO/TC 126 Tobacco and tobacco products;
- 3. CT 44 Gaze combustibile și infrastructura gazelor la lucrările comitetului tehnic internațional ISO/TC 193 Natural gas;
- 4. CT 51 Materiale și articole de construcție la lucrările comitetului tehnic internațional ISO/TC 189 Ceramic tile;
- 5. CT 59 Ascensoare și scări rulante la lucrările comitetului tehnic internațional ISO/TC 178 Lifts, escalators and moving walks.

Participarea activă la activitățile Comitetului tehnic CT 48 a Institutului de Standardizare din Moldova (ISM) „Tehnologia informației și comunicații electronice” care are scopul de a participa la lucrările de standardizare europeană și internațională, în special prin examinarea proiectelor de standarde elaborate de comitetul tehnic ISO/IEC JTC 1/SC 6. CT 48 este membru participant la comitetul internațional ISO/IEC JTC 1 ceea ce înseamnă că membrii CT pot vota proiecte de standarde, precum și pot veni cu comentarii de îmbunătățire.

Cu referire la inițierea negocierilor asupra Acordului privind Evaluarea Conformității și Acceptarea produselor industriale menționăm coordonarea Foii de parcurs pentru inițierea negocierilor asupra acordului cu experții Comisiei Europene. În același sens, MDRC a emis Ordinul nr. 22 din 10.02.2017 cu privire la recunoașterea standardelor pentru evaluarea conformității produselor pentru construcții (MO nr.60-66 din 24.02. 2017) și Ordinul MDRC nr. 38 din 21.03.2017 cu privire la aprobarea Listei standardelor conexe la produsele de construcții pentru utilizare în perioada de tranziție la standardele armonizate (MO nr. 109-118 din 07.04.2017).

O altă realizare în preluarea acquis-ului comunitar din domeniul **siguranței produselor** este adoptarea la 9.06.2017 de Parlament a proiectului de lege cu privire la dispozitivele medicale care a intrat în vigoare la 14.10.2017.

O restanță majoră la capitolul dat rămâne a fi neadoptarea proiectului legii privind substanțele chimice (înregistrat în Parlament cu nr. 365 din 13.09.2016). Alte restanțe importante sunt: Proiectul de lege privind omologarea vehiculelor rutiere este în procesul de avizare (urmează să transpună 3 acte UE); Proiectul de lege privind medicamentele de uz veterinar (adoptat în prima lectură la 05.10.2017, urmează să transpună 2 acte UE), precum și Proiectul de lege a medicamentului (urmează să transpună 6 acte UE).

Măsuri sanitare și fitosanitare

Total acțiuni 50

Realizate: 36

Nerealizate: 14

În domeniul dat scoatem în evidență progresele înregistrate în armonizarea cadrului normativ după cum urmează:

- Aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 59 din 07 februarie 2017 cu privire la aprobarea măsurilor de punere în aplicare a sistemului rapid de alertă pentru alimente și furaje la nivel național (MO Nr. 40-49 din 10.02.2017).
- Aprobarea în Guvern a proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea Legii nr.228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară aprobat în ședința Guvernului din 23.06.2017.
- Aprobarea Legii nr.279 din 15.12.2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare.
- Aprobarea la 12.06.2017 a Hotărârii Guvernului privind materialele și obiectele fabricate din folie de celuloză regenerată care vin în contact cu produsele alimentare.
- Aprobarea la 23.06.2017 a Hotărârii Guvernului privind materialele și obiectele care conțin monomerul clorură de vinil și care vin în contact cu produsele alimentare³ (MO nr. Nr. 265-273 din 28.07.2017).
- Aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 141 din 10.03.2017 cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului (inclusiv HG nr. 713 din 12.09.2013 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea și comercializarea semințelor de legume, răsadurilor și a materialului săditor legumicol).
- Aprobarea Hotărârea de Guvern nr. 1066 din 12.12.2017 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 939 din 4 august 2008 Pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind măsurile de supraveghere, control și combatere a gripei aviare
- Adoptarea Legii Nr. 296 din 21.12.2017 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare
- Hotărîrea de Guvern nr. 1014 din 23.11.2017 cu privire la modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului nr. 435 din 28 mai 2010 privind aprobarea regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală.
- Hotărîrea de Guvern nr. 681 din 30.08.2017 cu privire la modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului nr.1112 din 6 decembrie 2010 „Pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare de organizare a controlului specific oficial al produselor alimentare de origine animală”
- Aprobarea Hotărîrii de Guvern Nr. 844 din 25.10.2017 cu privire la modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului nr. 686 din 13 septembrie 2012
- Aprobarea Hotărîrii de Guvern Nr. 1086 din 14.12.2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar-veterinar cu privire la stabilirea normelor specifice aplicabile controalelor oficiale privind prezența de *Trichinella* în carne
- Aprobarea Hotărîrii Guvernului nr.229 din 13.04.2017 privind stabilirea cerințelor pentru importul de păsări de curte și a produselor de pasăre, precum și a cerințelor de certificare sanitar-veterinară
- Aprobarea Hotărîrii de Guvern Nr. 555 din 19.07.2017 cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
- Adoptarea Legii nr. 245 din 23.11.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative privind modificarea Legii nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară

³MO nr. Nr. 265-273 din 28.07.2017

- Aprobarea Hotărîrii de Guvern Nr. 1100 din 19.12.2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscrierea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor
- Aprobarea Hotărîrii de Guvern Nr. 968 din 14.11.2017 cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar de stabilire a condițiilor specifice și a procedurilor detaliate pentru plasarea pe piață a articolelor de bucătărie din material plastic pe bază de poliamidă și melamină originare sau expediate din Republica Populară Chineză și din Regiunea Administrativă Specială Hong Kong a Republicii Populare Chineze
- Aprobarea Hotărîrii de Guvern Nr. 674 din 28.08.2017 pentru modificarea Regulamentului sanitar privind suplimentele alimentare
- Aprobarea Hotărîrii de Guvern Nr. 1017 din 28.11.2017 cu privire la modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului nr. 520 din 22 iunie 2010
- Aprobarea Hotărîrii de Guvern Nr. 899 din 03.11.2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind adaosul de vitamine și minerale, precum și de anumite substanțe de alt tip în produse alimentare
- Aprobarea Hotărîrii de Guvern Nr. 493 din 30.06. 2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind materialele și obiectele fabricate din folie de celuloză regenerată care vin în contact cu produsele alimentare
- Aprobarea Hotărîrii de Guvern Nr. 548 din 11.07. 2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind limitarea utilizării anumitor derivați epoxidici în materialele și obiectele destinate să vină în contact cu produsele alimentare

Remarcăm organizarea la 22.06.2017 a celei de-a treia reuniuni a Subcomitetului RM – UE pentru măsuri sanitare și fitosanitare în cadrul căruia au fost trecute în revistă evoluțiile în apropierea și implementarea Anexei XXIV-B a AA care conține lista actelor sanitare și fitosanitare prevăzute pentru transpunere de RM până în anul 2020.

Un important indicator al gestionării situației epizootice îl reprezintă neutralizarea focarelor de pestă porcină africană izbucnite în nordul și sudul țării, precum și asigurarea monitorizării și controlului PPA pe tot parcursul anului. Totodată, în vederea susținerii eforturilor autorităților în acest sens, în luna mai 2017 a fost semnat între DG SANTE și ANSA un Acord de Grant în valoare de circa 150 000 Euro pentru protecția contra PPA.

În ceea ce privește eforturile de valorificare a oportunităților de a exporta produse moldovenești pe piața UE, remarcăm că RM a fost notificată de către DG SANTE/Comisia Europeană cu privire la îndeplinirea recomandărilor misiunii de audit din 14-21 iunie 2016 pentru evaluarea sistemelor de control, certificare a semințelor și echivalarea acestora cu cerințele UE. Procesul decizional intern al UE privind formalizarea acceptării exportului pe piața europeană a semințelor nu a fost finalizat pe parcursul anului 2017.

Au continuat acțiunile în vederea obținerii excluderii RM din lista țărilor terțe pentru care UE are impuse restricții la importul plantelor *Vitis L* (butași de viță de vie).

În vederea extinderii listei categoriilor de produse de origine animală ce pot fi exportate pe piața UE a fost aprobat și implementat Planul de acțiuni privind exportul de carne de pui și ouă categoria B.

O altă realizare în domeniu este obținerea de către Laboratorul pentru Siguranța Alimentelor din cadrul Centrului Republican de Diagnostic Veterinar în luna martie 2017 a acreditării

internaționale și a statutului de laborator național de referință pentru controalele oficiale de stat.

O restanță majoră la capitolul dat este neadoptarea proiectului legii zootehniei transmis Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, care urmează să transpună 20 acte UE.

Regimul vamal și facilitarea comerțului

Total acțiuni: 6

Realizate: 3

Restanțe : 3 (inclusiv legea codului vamal)

La 13 martie a avut loc o nouă rundă de consultări RM-UE privind implementarea Cadrului Strategic pentru Cooperare Vamală în format VC în cadrul căreia au fost trecute în revistă evoluțiile în implementarea AA.

Prin adoptarea Legii nr.281 din 16.12.2016 „Cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative” care a intrat în vigoare la data de 01.01.2017, art.6 din Codul vamal a fost completat cu un alineat nou (2¹) care prevede faptul că modificările și/sau completările Codului vamal se pun în aplicare peste 180 de zile calendaristice de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a legii de modificare și/sau de completare.

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 1540-XIII din 25.02.1998 a fost adoptat în 2 lecturi și publicat la 30.12.2017 prin Legea nr. 313 din 22.12.2017).

La data de 21.11.2017 a fost lansat proiectul european TWINNING „Sprijin pentru modernizarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova în conformitate cu cerințele Acordului de Asociere”

În scopul dezvoltării mecanismului de recunoaștere mutuală a statutului de operator economic autorizat (AEO), s-a convenit prelungirea proiectului pilot de recunoaștere unilaterală a statutului AEO până în luna iulie 2018. În contextul implementării Foi de parcurs de recunoaștere mutuală a AEO, precum și în vederea armonizării conceptului AEO la prevederile art. 193 alin. (1) lit. k) din Acordul de Asociere RM-UE, prin Legea nr. 281 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (privind realizarea politicii fiscale și vamale pentru anul 2017) au fost operate modificări și completări la alin. (6) art. 195² și art. 195³ din Codul vamal nr. 1149 din 20.07.2000. Pe parcursul a 12 luni ale anului 2017 au primit statut de AEO 13 agenți economici, numărul total al titularilor de certificate AEO constituind 110 agenți economici.

Totodată, în partea ce ține de condițiile de autorizare a AEO, pe parcursul perioadei de raportare au fost:

- reevaluate 27 de autorizații AEO în vederea conformării condițiilor de statut;
- suspendate 3 Autorizații AEO, în vederea remedierii situațiilor de necorespondere a statutului;
- revocate 3 Autorizații AEO, la solicitarea titularilor statut AEO pe motiv de necorespondere a criteriilor de statut AEO

A fost inițiată armonizarea legislației vamale în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și Consiliului din 09.10.2013 de stabilire a Codului Vamal al Uniunii, fiind constituite în baza Ordinului Ministerului Finanțelor nr.49 din 15.03.2017 5 grupuri de lucru privind elaborarea Titlurilor I-X din noul Cod vamal al Republicii Moldova. În perioada 13.11- 15.12.2017 proiectul noului Cod vamal a fost plasat pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor și www.particip.gov.md în vederea efectuării consultărilor publice. La moment, se află la etapa de elaborare și definitivare sinteza propunerilor și obiecțiilor aferente proiectului noului Cod vamal. Astfel, legea Codului vamal rămîne o restanță majoră (urmează să transpună 4 acte UE).

Ședința anuală a sub-comitetului vamal a avut loc în data de 16.11.2017, la Chișinău. Agenda de lucru a mai inclus subiecte referitoare la clasificarea mărfurilor, protejarea drepturilor de proprietate intelectuală, asistența administrativă reciprocă și implementarea Strategiei de management al riscurilor.

Pentru a atinge obiectivele în vederea facilitării comerțului, Republica Moldova a ratificat Protocolul de modificare a Acordului de la Marrakech privind înființarea Organizației Mondiale a Comerțului în Legea nr. 129 din 9 iunie 2016. Un pas important a fost adoptarea prin Hotărârea Guvernului 1193 din 15.12.2017 a Planului Național de facilitare a comerțului pentru anii 2018 – 2020. Acest Plan va permite atragerea asistentei externe - bugetul consolidat, estimat cu aproximație constituie circa 137,1 mln Euro. Reducerea potențială a costurilor de la o implementare "deplină" a acordului de facilitare a comerțului este de 16,5%;

Dreptul de stabilire, comerțul cu servicii și comerțul electronic

Total acțiuni: 32

Realizate: 22

Nerealizate: 9

În vederea evaluării cadrului legislativ național în domeniul dreptului de stabilire, identificării eventualelor contradicții cu angajamentele asumate în cadrul acordului și eliminarea acestora a fost elaborat Raportul privind angajamentele Republicii Moldova aferente liberalizării pieței serviciilor și obținerea dreptului de stabilire în temeiul prevederilor din Acordul de Asociere și limitările identificate pe ambele direcții, fiind organizate în perioada ianuarie-aprilie 2017 un șir de ședințe de lucru în sectorul „Servicii și libera circulație a capitalului”, inclusiv cu participarea experților internaționali pe segmentele „Dreptul de stabilire/Prestarea Transfrontalieră de Servicii”.

O altă realizare este adoptarea și publicarea în Monitorul Oficial (nr. 119-126/187 din 14.04.2017) a Legii nr. 23 din 10 martie 2017 privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.180 din 10 iulie 2008 cu privire la migrația de muncă; Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova și alte legi de profil).

Prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.14/15 din 31 martie 2017 a fost aprobat Regulamentul privind abuzul pe piața de capital care transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 596/2014 privind abuzul de piață și de abrogare a Directivei 2004/72/CE și Directivei 2003/124/CE, regulamentul prenotat fiind publicat în Monitorul Oficial (nr.155-161/897 din 19.05.2017).

Servicii de comunicații electronice

În anul 2017, ANRCETI, aplicând prevederile Regulamentului privind regimul de autorizare generală și eliberare a licențelor de utilizare a resurselor limitate pentru furnizarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.57 din 21 decembrie 2010 a întreprins următoarele acțiuni:

- A eliberat 19 declarații informative, cu includerea furnizorului de rețele și/sau servicii în Registrul public al furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice; a perfectat 17 modificări ale Declarațiilor Informative eliberate anterior; au fost emise 16 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind declararea nevalabilității autorizării generale a furnizorului de rețele sau servicii de comunicații electronice.
- Licențierea utilizării resurselor de numerotare au fost emise: 28 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind eliberarea licențelor de utilizare a resurselor de numerotare; 21 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind reperfectarea Licenței de utilizare a resurselor de numerotare; 26 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind declararea nevalabilității a Licenței de utilizare a resurselor de numerotare; 1 Decizie a Consiliului de Administrație al ANRCETI privind modificarea unei licențe de utilizare a resurselor de numerotare.
- Licențierea utilizării frecvențelor/canalelor radio: au fost perfectate 13 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind eliberarea licențelor pentru utilizarea frecvențelor și canalelor radio cu eliberarea blanchetelor licențelor; au fost emise 7 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind re-perfectarea Licenței pentru utilizarea frecvențelor și canalelor și 1 Decizie a Consiliului de Administrație al ANRCETI privind cesionarea licenței pentru utilizarea frecvențelor și canalelor radio.
- Licențierea activităților ce țin de furnizarea serviciilor de creare, implementare și de asigurare a funcționării sistemelor informaționale automatizate de importanță statală, inclusiv a produselor program: au fost perfectate 18 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind eliberarea licențelor în domeniul tehnologiei informației; au fost emise 2 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind reperfectarea Licențelor în domeniul tehnologiei informației.

Pentru punerea în aplicare a prevederilor articolelor 9, 36 și 37 din Legea privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice nr. 28 din 10.03.2016, ANRCETI a elaborat o serie de acte normative.

Prin Hotărârea Comisiei de stat pentru frecvențe radio a Republicii Moldova nr. 4 din 09.03.2017 (publicată în Monitorul Oficial nr.128-132/830 din 21.04.2017) au fost aprobate modificările și completările la Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe, prin care au fost transpuse prevederile a 4 Decizii ale Comisiei Europene cu privire la spectru de frecvențe radio.

La data de 05.05.2017 a fost publicată în MO Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.284-XV din 12 iulie 2004 privind comerțul electronic (intră în vigoare în termen de 9 luni de la publicare la 05.02.2018).

A fost aprobată Hotărârea nr. 256 din 28.04.2017 cu privire la modificarea și completarea anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 133 din 24 februarie 2014 „Cu privire la crearea sistemului informațional automatizat Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară” (MO nr.144-148 din 05.05.2017, art.336).

Adițional, menționăm și aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 458 din 22.06.2017 pentru aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale și a Hotărârii Guvernului nr. 459 din 22.06.2017 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Consiliului infrastructurii naționale de date spațiale, precum și componența acestuia.

Legea pentru modificarea și completarea Legii comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007 adoptată de către Parlament la 07.07.2017 (Legea nr.135, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 301-315 art.515), a constituit una dintre realizările importante ale anului 2017, ea transpunând prevederile a 6 Directive în domeniul comunicațiilor electronice ale Uniunii Europene, după cum acestea au fost modificate prin Directiva 2009/136/CE din 25 noiembrie 2009 și Directiva 2009/140/CE din 25 noiembrie 2009.

Servicii financiare

Cea mai importantă realizare înregistrată în sectorul bancar pe parcursul anului 2017 este aprobarea de către Parlament, la data de 6 octombrie 2017, a Legii privind activitatea băncilor nr. 202, în vigoare de la 1 ianuarie 2018. Documentul respectiv transpune și implementează, în ceea ce privește activitatea băncilor, pachetul UE CRD IV, echivalent cu regulile Basel III. CRD IV reprezintă un set de reguli prudențiale aplicabile la nivelul statelor membre ale UE, care include următoarele două acte juridice ale UE:

- *Directiva 2013/36/UE din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții;*
- *Regulamentul (UE) nr. 575/2013 din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții.*

Legea privind activitatea băncilor a fost elaborată cu suportul experților băncilor centrale din România și Olanda, în cadrul proiectului Twinning aferent consolidării capacității BNM de reglementare și supraveghere bancară în contextul prevederilor actelor Uniunii Europene.

Legea respectivă stabilește extinderea drepturilor și atribuțiilor BNM în procesul de evaluare și supraveghere a băncilor, inclusiv mărirea și diversificarea sancțiunilor aplicate acestora. Totodată, legea prevede îmbunătățirea cadrului de guvernanță corporativă în bănci și obligativitatea acestora de a avea un capital adecvat în raport cu riscurile la care se expun.

O altă realizare înregistrată pe parcursul anului 2017 este aprobarea Legii cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, a asigurătorilor/reasigurătorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar nr. 250 din 1 decembrie 2017, în vigoare din 29.03.2018. Această lege transpune Directiva UE nr. 2002/87/CE și creează baza legală pentru exercitarea supravegherii suplimentare a băncilor, a întreprinderilor de asigurare și a societăților de investiții din perspectiva apartenenței la un grup cu activități inter-sectoriale care formează un conglomerat financiar, în scopul evitării repercusiunilor negative asupra sectorului financiar, protecției deponenților, asiguraților și investitorilor, în cazul instabilității financiare la nivelul conglomeratelor.

De asemenea, este de menționat că pe parcursul perioadei de referință a fost elaborat/modificat cadrul normativ secundar pentru punerea în aplicare a Legii nr. 184 din 22.07.2016 cu privire la contractele de garanție financiară și a Legii nr. 183 din 22.07.2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare, care transpun Directiva 2002/47/CE, Directiva 98/26/CE și

Directiva 2009/44/CE. În acest sens, pe parcursul anului 2017, au fost aprobate, și respectiv au intrat în vigoare un șir de Hotărâri ale Comitetului executiv al BNM, și anume:

- Hotărârea nr.165 din 28.06.2017 „Cu privire la modificarea și completarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei”, prin care se modifică Regulamentul cu privire la operațiunile de piață monetară ale Băncii Naționale a Moldovei și Regulamentul cu privire la Sistemul de înscrieri în conturi ale valorilor mobiliare;
- Hotărârea nr. 118 din 04.05.17 „Cu privire la modificarea și completarea Regulamentului cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare”.

Având în vedere prelungirea procesului de coordonare interinstituțională, nu s-a reușit conform termenului transpunerea în legislația națională a directivelor: 86/635/CEE privind conturile anuale și conturile consolidate ale băncilor și ale altor instituții financiare și 91/674/CEE privind conturile anuale și conturile consolidate ale întreprinderilor de asigurare.

Servicii de transport

Pe parcursului anului 2017 au fost înregistrate următoarele realizări:

- Adoptarea Legii nr. 150 din 14.07.2017 cu privire la infrastructura tehnico-edilitară
- Adoptarea Legii nr.151 din 14.07.2017 cu privire la sistemul de adrese.

Restanțele pentru anul 2017 la această secțiune vizează Crearea Biroului de Investigare a accidentelor, precum și proiectul de lege cu privire la aderarea RM la Convenția privind munca în domeniul maritim.

Achiziții Publice

Total acțiuni: 7 și 4 cu caracter continuu/anual

Realizate: 9

Nerealizate: 2 (art. 275, I3; art. 272, I3-caracter continuu)

O realizare importantă în acest domeniu o constituie asigurarea funcționării Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (ANSC). La 21 iulie 2017, au fost numiți de către Parlament 7 consilieri în cadrul ANSC, pentru un mandat de 7 ani (MO nr. 265-273 din 28.07.2017). Din 23 de funcții planificate pentru ANSC, 9 au fost suplinite. ANSC a început recepționarea plîngerilor la data de 4 septembrie 2017. Către data de 31 decembrie 2017, 128 de decizii au fost deja adoptate. În bugetul de stat pentru 2017 au fost alocate cca 6 mln. MDL în vederea asigurării funcționării Agenției.

Conceptul achizițiilor electronice este prevăzut în Strategia de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2016-2020 și în planul de acțiuni pentru implementarea acesteia. În acest context, au fost înregistrate evoluții în implementarea programului-pilot de achiziții electronice MTender, care pe parcursul anului a testat procurările de valoare mică și au fost introduse în sistem procedurile de valoare mică.

A intrat în vigoare Hotărârea Guvernului nr. 134 din 09.03.2017 „Pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Achiziții Publice și efectivul-

limită al acesteia” la data publicării acesteia în Monitorul Oficial (nr. 85-91/223 din 24.03.2017)⁴.

În vederea informării referitor la noile reguli privind atribuirea contractelor de achiziții publice, pe parcursul anului, Agenția Achiziții Publice a organizat instruire pentru 65 autorități contractante și 23 operatori economici. A fost organizată o masă rotundă cu participarea reprezentanților Trezoreriei de Stat.

Potrivit Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2016-2018, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1332 din 14 decembrie 2016, din 10 acțiuni planificate pentru anul 2017 au fost realizate integral 4 acțiuni și 6 acțiuni realizate parțial.

Drepturile de proprietate intelectuală

Total acțiuni: 5

Realizate: 4

Nerealizate: 1 (art. 317, I3)

În perioada de raportare Serviciul protecția proprietății intelectuale al Serviciului Vamal a examinat 68 cereri de intervenție a organului vamal, dintre care:

- 52 cereri au fost acceptate;
- 15 au fost respinse pe diferite motive;
- 1 cerere este în examinare.

Cererile de intervenție a organului vamal în 39 de cazuri au fost depuse de titularii de drept naționali și în 29 de cazuri de cei străini. Ca rezultat al acceptării cererilor de intervenție în Registrul obiectelor de proprietate intelectuală cărora li se aplică măsuri de protecție la frontieră, de către organele vamale au fost introduse 698 obiecte.

De asemenea, au fost înregistrate 41 de rețineri de mărfuri susceptibile de a aduce atingere unui drept de proprietate intelectuală, implicit genți, accesorii pentru genți, piese de schimb pentru unități de transport auto, scule electrice, parfumuri, băuturi răcoritoare cu adaos de zahăr și arome, jucării, îmbrăcăminte, încălțăminte, ochelari de soare, telefoane mobile, etc.

În vederea preluării celor mai bune practici privind implementarea codurilor de conduită în statele Uniunii Europene prin intermediul unei misiuni de lucru la Chișinău a experților UE în domeniu, AGEPI a evaluat situația în domeniu și a identificat necesitățile și avantajele codurilor de conduită pentru consolidarea activității mandatarilor din RM. Conceptul proiectului de Cod a fost elaborat și coordonat cu mandatarii autorizați în proprietatea intelectuală în cadrul a trei ședințe de lucru pe parcursul lunii decembrie 2017.

În scopul transpunerii parțiale a Directivei 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă, AGEPI a elaborat și a plasat pe pagina web a AGEPI pentru consultări publice, proiectul legii pentru modificarea și completarea Legii nr.139 din 2 iulie 2010 privind dreptul

⁴ Hotărârea privind numirea în funcție a consilierilor pentru soluționarea contestațiilor ai Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor la 21.07.2017 (MO nr. 265-273 din 28.07.2017)

de autor și drepturile conexe. Concomitent, proiectul prenotat a fost supus mai multor runde de consultări publice

În scopul informării tuturor persoanelor interesate, inclusiv a Uniunii Europene privind progresele înregistrate în domeniul dezvoltării sistemului național de protecție și respectare a dreptului de proprietate intelectuală, în anul 2017 a fost elaborat și publicat, inclusiv online <http://stoppirateria.md/md/raport-national.php> Raportul național privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală 2016.

În vederea promovării și diseminării informațiilor privind drepturile de proprietate intelectuală, în semestrul I au fost finalizate materialele video promoționale în domeniul proprietății intelectuale și au fost ulterior promovate prin intermediul paginilor web a AGEPI și a partenerilor media, prin intermediul rețelelor de socializare, seminarelor și altor evenimente organizate de AGEPI. Totodată, pe parcursul anului 2017 au fost organizate 63 seminare de informare și instruire și ateliere de lucru în domeniul proprietății intelectuale, având drept grupuri-țintă următoarele categorii de utilizatori: bibliotecari (11 seminare), agenți economici/IMM-uri (26 seminare), instituții de învățământ preuniversitar și universitar (18 seminare), instituții și autorități publice (6 seminare), instituții academice (2 seminare)..

De asemenea, cu suportul organizațiilor internaționale (OMPI, OEB) și a proiectului de asistență tehnică al UE “Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova”, au fost organizate 11 evenimente cu participarea experților străini din statele membre ale UE. Astfel, pe parcursul anului 2017, în total au fost instruite circa 4648 persoane.

Concurența

Total acțiuni: 11 dintre care 8 cu caracter continuu

Realizate: 8 cu caracter continuu

Nerealizate: 3 (art. 335, L1,SL1,I2)

A continuat consolidarea cooperării și a dialogului cu alte instituții de concurență și organizații internaționale în domeniul aplicării Legii concurenței nr.183 din 11 iulie 2012 și Legii nr.139 din 15 iunie 2012 cu privire la ajutorul de stat în conformitate cu rigorile Uniunii Europene și anume au fost realizate 16 vizite de studiu sau de schimb de experiență; 36 de evenimente cu participarea a peste 976 de reprezentanți ai autorităților publice, ai mediului de afaceri, ai mass mediei, ai institutelor de politici publice, studenți etc; 21 de instruirii pentru angajații Consiliului Concurenței cu participarea experților internaționali pentru preluarea celor mai bune practici în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

De asemenea, a fost asigurată promovarea culturii concurențiale prin organizarea unui șir de evenimente tematice.

În vederea fortificării capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței, pe parcursul perioadei de raportare au fost desfășurate și finalizate 5 concursuri pentru ocuparea funcțiilor publice vacante și angajate 38 de persoane. În trimestrul IV personalul Consiliului Concurenței a constituit 96 de persoane. Întreg personalul cu funcție de control a Consiliului Concurenței a fost instruit cu privire la evaluarea ajutoarelor de stat pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în Uniunea Europeană.

Pe parcursul 2017, 955 de reprezentanți din 263 de autorități publice centrale și locale (22 APC, 241 APL) au fost instruite în domeniul ajutorului de stat în cadrul a 107 de evenimente organizate de Consiliul Concurenței (conferințe, seminare, ședințe, ședințe consultative etc).. De asemenea, în anul 2017 a fost adoptat planul de acțiuni cu privire la alinierea schemelor ajutoarelor de stat existente la acquis-ul comunitar în domeniul ajutorului de stat, totodată, au fost alinate 19 de scheme de ajutor de stat.

Totodată, în vederea evaluării ajutoarelor de stat, pe parcursul anului au fost adoptate 23 decizii și regulamente după cum urmează:

1. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-68 din 29.12.2017
2. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTC 55 din 02.11.2017
3. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTC 54 din 02.11.2017
4. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-53 din 02.11.2017
5. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-43 din 14.09.2017
6. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTC-38 din 24.08.2017
7. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-37 din 02.08.2017
8. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-31 din 14.07.2017
9. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-30 din 05.07.2017
10. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-19 din 22.05.2017
11. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-18 din 22.05.2017
12. Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. ASR-15 din 02.05.2017
13. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-13 din 27.04.2017
14. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-12 din 27.04.2017
15. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-11 din 12.04.2017
16. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-9 din 03.04.2017
17. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-8 din 03.04.2017
18. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR - 6 din 06.03.2017
19. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 4 din 23.02.2017
20. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS - 5 din 23.02.2017
21. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR - 1 din 11.01.2017
22. Regulament privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 27.12.2017
23. Regulament privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2 din 27.12.2017

De asemenea, pe parcursul anului 2017, au fost inițiate 4 studii utile de piață în cadrul Proiectului UE ”Suport pentru Consiliul Concurenței” (cu privire la cunoașterea pieții publicității, pieții achizițiilor publice, pieții sectorului bancar, pieții farmaceutice), 1 studiu cu privire la Lanțurile de distribuție post-producție pentru grâu și semințe de floarea soarelui în cadrul Proiectului IFC ”Reforma climatului investițional în Moldova” și 1 studiu cu privire la cunoașterea pieții industriei asigurărilor, în cadrul Proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității (CEP II).

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova, pentru a excepta aplicarea prevederilor legii penale față de agenții economici care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limita realizării politicii de clemență, prevăzută de Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, rămâne a fi restanță.

Comerț și dezvoltare durabilă

Total acțiuni: 2

Realizate: 1

Nerealizate: 1 (art. 365, LTI)

Dialogul cu experții UE pe filiera comerțului și dezvoltării durabile a continuat prin organizarea celei de a treia reuniuni a subcomitetului RM-UE în domeniul TSD, urmare căruia a avut loc un schimb de opinii cu reprezentanții sectorului asociativ prin intermediul Forumului comun de dialog cu societatea civilă pe filiera TSD.

O altă realizare a fost adoptarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (8 acte legislative) cu privire la antreprenoriatul social, prin legea nr 223 din 2 noiembrie 2017, publicată în MO nr. 411-420, art.689, la 24 noiembrie 2017.

O restanță la acest capitol este neadoptarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și a Legii nr.140-XV din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, în vederea ajustării la prevederile Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii (81) privind inspecția muncii și (129) privind inspecția muncii în agricultură, precum și în vederea păstrării în format integrat a Inspectoratului de Stat al Muncii (atribuții de control în domeniul securității și sănătății în muncă și în domeniul raporturilor de muncă).

TITLUL VI: ASISTENȚĂ FINANCIARĂ ȘI DISPOZIȚII ANTIFRAUDĂ ȘI DE CONTROL

Total acțiuni pentru anul 2017: 36

Realizate: 25

Nerealizate:11

Realizate cu depășirea termenului:2

Rata de realizare:69%

Capitolul 1. Asistență Financiară

Total acțiuni pentru anul 2017: 11 (dintre care 1 acțiune cu caracter continuu)

Realizat: 9

Nerealizate: 2

În contextul implementării reformei administrației publice centrale, componenta de gestionare a asistenței financiare externe a trecut de la Cancelaria de Stat la Ministerul Finanțelor (HG nr. 696 din 30.08.2017). Totodată, nu au fost introduse modificări sau eventual abrogată Hotărîrea Guvernului nr. 838 din 09.07.2008 privind instituirea comitetului interministerial pentru planificare strategică (CIPS). Respectiv ultima reuniune a CIPS a avut loc la 07.07.2017.

În scopul evaluării modului de implementare a Hotărîrii Guvernului nr.561 din 19 august 2015 „Cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare a asistenței externe acordate Republicii Moldova de organizațiile internaționale și țările donatoare a fost elaborat și prezentat în cadrul comitetului de planificare strategică la 07.07.2017 Raportul privind asistența externă ODA.

La data de 09.09.2017 Comisia Europeană a aprobat Cadrul de cooperare (single support framework) pentru anii 2017 – 2020. În vederea Stabilirii și aprobării priorităților anuale pentru asistența acordată din partea Uniunii Europene a fost negociat și aprobat programul anual de acțiuni (AAP2017) dintre Guvernul RM și UE.

În luna decembrie 2017 UE a transferat Republicii Moldova următoarele tranșe din programele de sprijin directă a bugetului în sumă de 36,3 mln Euro sub formă de suport bugetar din 47 milioane eligibile:

- implementarea Acordului privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător între UE și Republica Moldova (3 mil €),
- implementarea liberalizării regimului de vize cu Europa (5,089 mil €),
- dezvoltarea rurală și a agriculturii (14,86 mil €),
- realizarea reformei politicii finanțelor publice (6,4 mil €)
- reforma poliției (7 mil € (tranșă fixă)).

Constatînd insuficienta realizare a condiționalităților din matricea de politici UE a decis să nu aloce ultimele două tranșe prevăzute pentru de programul de suport direct în domeniul justiției în sumă de 28 milioane euro.

În scopul racordării procesului de planificare a asistenței externe cu Cadrul Bugetar pe termen mediu și/sau bugetele anuale, instituțiile abilitate cu acest proces au colaborat, iar prognozele au fost coordonate suplimentar cu creditorii/donatorii și incluse în proiectul CBTM 2018-2020.

În contextul reorganizării administrației publice centrale nu a fost organizată instruirea anuală a funcționarilor publici din instituțiile naționale privind prevederile Legii nr.595-XIV din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, în special privind modificările introduse în raport cu acordurile financiare.

În vederea asigurării schimbului de informații și intensificarea cooperării la nivel operațional a fost aprobată HG nr. 576 din 19.07.2017 pentru aprobarea regulamentului cu privire la implementarea programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională finanțate de UE.

Capitolul 2 Dispoziții antifraudă și control

Total acțiuni pentru anul 2017: 25

Realizat: 16

Nerealizate: 9

CNA este responsabil de cooperarea și schimbul de informații cu OLAF privind cazurile de obținere frauduloasă, utilizare contrar destinației, delapidarea mijloacelor din fondurile externe oferite de Uniunea Europeană, corupție și alte acte conexe, care pot prejudicia interesele financiare ale UE (*Hotărârea Guvernului nr. 1365 din 19.12.2016 privind desemnarea punctului principal de contact pentru OLAF*). În cadrul CNA, a fost creat Serviciul de analiză, cooperare anticorupție și antifraudă, fiind aprobat și Regulamentul subdiviziunii respective.

Legea nr. 48 din 30.03.2017 stabilește crearea Agenției Recuperare a Bunurilor Infraționale și respectiv a cadrului legal necesar pentru recuperarea bunurilor infraționale.

Legea nr. 49 din 30.03.2017 pentru completarea unor acte legislative este interconectată cu Legea nr. 48 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale și stabilește cadrul legal pentru reglementarea investigațiilor financiare paralele și procedurii de recuperare a bunurilor infraționale.

Instrucțiunea privind modul de completare a declarației de avere și interese personale a fost elaborată și aprobată prin Ordinul Președintelui în exercițiu al ANI nr. 2 din 13.01.2017, înregistrată la Ministerul Justiției cu nr. 1188 din 10.02.2017, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, precum și plasată pe pagina web a ANI. În perioada 03.02.2017 – 23.03.2017, angajații ANI au organizat și desfășurat 72 de instruiți pentru subiecții declarării (circa 3600 persoane) din cadrul autorităților publice centrale și locale cu tematica „Modul de completare a declarațiilor de avere și interese personale”.

De asemenea, au fost elaborate proiectele Regulamentului și Ghidului privind modul de completare a declarației de avere și interese personale în formă electronică. La data de 02.06.2017 a fost recepționat sistemul de depunere on-line a declarațiilor. A fost finalizată procedura de înregistrare a sistemului la Centrul național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, respectiv acesta este pus în aplicare din 01.01.2018.

În perioada noiembrie-decembrie 2017 au fost planificate și realizate 42 de sesiuni de instruire a persoanelor responsabile din cadrul instituțiilor publice de completarea Registrului subiecților declarării. În cadrul acestora au fost instruite 1441 de persoane din 1120 de entități publice în scopul completării Registrului subiecților declarării averii și intereselor personale și formarea formatorilor privind depunerea declarațiilor de avere și interese personale în format electronic.

Centrul de Telecomunicații Speciale eliberează centralizat, cu titlu gratuit, la solicitarea entităților publice, semnăturile electronice subiecților declarării averii și intereselor personale. Lansarea oficială a sistemului informațional „e-Integritate” a fost realizată la 29 decembrie 2017.

În conformitate cu programele aprobate, pe parcursul anului 2017 angajații ANI au organizat o serie de instruiți în cadrul Academiei de Administrație Publică și Institutul Național de Justiție pentru funcționari publici, asistenți judiciari, procurori, judecători. A fost elaborat Ghidul privind tratarea și soluționarea conflictelor de interese la nivelul administrației publice centrale și locale.

Prevederi ce vizează încriminarea situațiilor de conflict de interese în cazul exercitării atribuțiilor în sectorul public, inclusiv în ceea ce privește valorificarea mijloacelor din fondurile Uniunii Europene, se regăsesc în proiectul de lege privind sancțiunile demotivante pentru acte de corupție, acte asimilate, conexe corupției, fapte, elaborat de CNA. Proiectul de lege a fost înregistrat în Parlament cu nr. 268 din 15.06.2016, iar actualmente, se definitivează luându-se în considerare modificările intervenite între timp la cadrul normativ național, printre care modificarea Codului penal, Codului procesual penal, Codului contravențional, ș.a., precum și schimbărilor intervenite în politica penală a Republicii Moldova și materializată în mai multe proiecte de acte legislative.

Ministerul justiției a elaborat și promovează separat, modificări la Codul penal inclusiv sub aspectul încriminării faptei de exercitare a atribuțiilor în sectorul public în situație de conflict de interese. Proiectul respectiv se află la etapa avizării și consultărilor publice.